

ΕΛΕΤΑΕΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

**ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ**
Στάδια αδειοδότησης μετά την άδεια παραγωγής
και την ΑΕΠΟ

Μάιος 2020
(υφδ Σεπτέμβριος 2020)

ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

(Στάδια αδειοδότησης μετά την άδεια παραγωγής)

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο Α: Αδειοδοτικά θέματα εκτός της περιβαλλοντικής αδειοδότησης (σύνδεση, εγκατάσταση, λειτουργία, ΣΕΔΠ κλπ.)

- A.1 Θέματα αδειοδότησης της Σύνδεσης
- A.2 Θέματα αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας
- A.3 Παρατάσεις προθεσμιών
- A.4 Έργα διαγωνισμών ΣΕΔΠ
- A.5 Λοιπά θέματα

Κεφάλαιο Β: Θέματα δασικής, περιβαλλοντικής και λοιπής αδειοδότησης

- B.1 Θέματα δασικής νομοθεσίας
- B.2 Περιβαλλοντική αδειοδότηση
- B.3 Αιγιαλός και παραλία
- B.4 Πολεοδομικά θέματα
- B.5 Θέματα ΓΕΕΘΑ
- B.6 Λοιπά θέματα

Κεφάλαιο Γ: Το σημείο επαφής

Παραρτήματα: Προτεινόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις

Παράρτημα 1: Νομοθετική ρύθμιση για παράταση προθεσμιών

Παράρτημα 2: Νομοθετική ρύθμιση για έργα διαγωνισμών που τροποποιούν το πολύγωνο

Παράρτημα 3: Νομοθετική ρύθμιση για προτεραιότητα ώριμων έργων

Παράρτημα 4: Νομοθετική ρύθμιση για επιστροφή ΕΕ ΟΠΣ για έργα εκτός διαγωνισμών

Παράρτημα 5: Νομοθετική ρύθμιση για την τμηματική έκδοση άδειας εγκατάστασης

Παράρτημα 6: Τροποποιήσεις στο άρ. 45 του ν.998/1979 για την έγκριση επέμβασης

Παράρτημα 7: Νομοθετική ρύθμιση για ανάπτυξη Α.Π.Ε. σε διακατεχόμενα δάση και δασικές εκτάσεις

Παράρτημα 8: Νομοθετική ρύθμιση για άδειες δόμησης για αιολικά πάρκα σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας

Κεφάλαιο Α

Αδειοδοτικά θέματα εκτός της περιβαλλοντικής αδειοδότησης (σύνδεση, εγκατάσταση, λειτουργία, ΣΕΔΠ κλπ.)

A.1] Θέματα αδειοδότησης της Σύνδεσης

A.1.1. Σχέση ΟΠΣ, Άδειας Παραγωγής και ΑΕΠΟ

- α) Ο αρμόδιος Διαχειριστής να χορηγεί Οριστική Προσφορά Σύνδεσης (ΟΠΣ) ελέγχοντας στην ΑΕΠΟ αποκλειστικά την συνολική ισχύ σε MW που έχει αδειοδοτηθεί, ανεξαρτήτως του τύπου των Α/Γ ή της χωροθέτησης. Στη θεώρηση διαγραμμάτων επίσης να ελέγχεται μόνο η διασυνδετική γραμμή και η συνολική ισχύς ανεξαρτήτως της θέσης και του τύπου των Α/Γ.
- β) Θα πρέπει επίσης να γίνεται δεκτό και αίτημα για ΟΠΣ για σχεδιασμό έργου με μικρότερη ισχύ από την ισχύ της ΑΕΠΟ ή και την Άδεια Παραγωγής.

Σήμερα, ο αρμόδιος Διαχειριστής (ΑΔΜΗΕ ή ΔΕΔΔΗΕ) κατά την διαδικασία χορήγησης ΟΠΣ, ζητεί να υπάρχει πλήρης αντιστοιχία μεταξύ της ΑΕΠΟ και της Άδειας Παραγωγής ενός αιολικού πάρκου και του αιτήματος που κατατίθεται για ΟΠΣ. Το γεγονός αυτό δημιουργεί καθυστερήσεις σε περιπτώσεις τροποποιήσεων στο σχεδιασμό ενός αιολικού πάρκου (ενδεικτικά αλλαγή στον τύπο της Α/Γ, μικροχωροθέτηση, συνοδά έργα). Ανάλογα προβλήματα προκύπτουν από το γεγονός ότι κατά την έκδοση της Άδειας Παραγωγής και της ΑΕΠΟ τα μοντέλα ανεμογεννητριών που περιλαμβάνει (και είναι αυτά με τα οποία είχε ξεκινήσει ο σχεδιασμός του έργου) δεν είναι πλέον βέλτιστα ή ακόμα και εμπορικά διαθέσιμα, οδηγώντας σε νέο κύκλο τροποποιήσεων.

Το πρόβλημα καθίσταται περαιτέρω εντονότερο σήμερα, καθώς η ΟΠΣ αποτελεί πλέον προαπαιτούμενο για την συμμετοχή σε Διαγωνιστική Διαδικασία.

Τέλος, σημειώνεται ότι ο εκάστοτε επενδυτής δεν θα αναλάμβανε το ρίσκο της εγγυοδοσίας κατά το ν. 4152/2013, εάν ο σχεδιασμός του έργου του δεν ήταν ρεαλιστικός και δεν θα μπορούσε η Άδεια Παραγωγής του ή η ΑΕΠΟ του να επικαιροποιηθεί.

- A.1.2. Εφόσον υφίσταται Σύμβαση Σύνδεσης, να μην απαιτείται τροποποίηση της ΟΠΣ, αλλά να τροποποιείται απευθείας η ΣΣ.

A.1.3. Απαίτηση για πιστοποιητικά Ανεμογεννητριών

- α) Τα πιστοποιητικά τύπου και ποιότητας ισχύος των Ανεμογεννητριών να μπορεί να υποβληθούν οποτεδήποτε εντός του χρονικού διαστήματος από την αίτηση για χορήγηση ΟΠΣ έως την ηλέκτριση του έργου. Όταν ο επενδυτής υποβάλει τα εν ισχύ πιστοποιητικά θα παύει η υποχρέωσή του να τα επανυποβάλει σε οποιοδήποτε μεταγενέστερο χρόνο.

Έτσι ένας επενδυτής θα μπορεί να λάβει υπόψη στον διαγωνισμό και υλοποιήσει ένα έργο με τις πλέον μοντέρνες και ανταγωνιστικές ανεμογεννήτριες χωρίς να καθυστερεί αναμένοντας την έκδοση των πιστοποιητικών.

- β) Εάν ο πυλώνας που εγκαθίσταται έχει διαφορετικό ύψος ή διαφορετικά χαρακτηριστικά από αυτόν που περιλαμβάνεται στο πιστοποιητικό τύπου, να αρκεί η προσκόμιση βεβαίωσης του οργανισμού που έχει εκδώσει το πιστοποιητικό τύπου για την επάρκειά του.

Αυτό είναι απαραίτητο διότι πλέον οι σύγχρονες ανεμογεννήτριες παράγονται σε ποικίλα ύψη πυλώνων και γεωμετρικών χαρακτηριστικών, που δεν περιλαμβάνονται όλα στο πιστοποιητικό τύπου, το οποίο περιλαμβάνει μόνο τους τυπικούς πύργους της κλάσης σχεδίασης της Α/Γ κατά IEC.

Η δυνατότητα εγκατάστασης διαφορετικού πυλώνα, σχεδιασμένου για τα τοπικά χαρακτηριστικά, βοηθά σημαντικά στην μείωση του κόστους και στην άριστη αξιοποίηση του τοπικού αιολικού δυναμικού ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του.

- γ) Να διευκρινισθεί άμεσα (με απλή εγκύκλιο ή εσωτερική απόφαση των Διαχειριστών) ότι **δεν απαιτείται πιστοποιητικό τύπου για την χορήγηση μη δεσμευτικής Προσφοράς Σύνδεσης.**

- A.1.4.** Κατ' αναλογία με το όμοιο δικαίωμα που έχουν τα έργα που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς, θα πρέπει για λόγους ισότιμης αντιμετώπισης, να προβλεφθεί η **δυνατότητα επιστροφής της εγγυητικής επιστολής δεσμευτικών όρων σύνδεσης (ΟΠΣ) σε έργα που εξαιρούνται από το διαγωνισμό.**

Προτείνεται η δυνατότητα αυτή να υπάρχει έως την υπογραφή και ενεργοποίησης της σύμβασης σύνδεσης (**Παράρτημα 4**).

- A.1.5.** Δυνατότητα ηλέκτρισης και έναρξης δοκιμαστικής λειτουργίας αμέσως μετά την ολοκλήρωση των έργων διασύνδεσης.

Με το σημερινό πλαίσιο, απαιτείται η ολοκλήρωση της εγκατάστασης του συνόλου του εξοπλισμού, προκειμένου ο αρμόδιος Διαχειριστής να συναινέσει στην ηλέκτριση και έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας.

Η απαίτηση αυτή, ενώ δεν προσφέρει κανένα όφελος, στη πράξη δημιουργεί καθυστερήσεις στις δοκιμές που χρειάζονται για την ολοκλήρωση του έργου.

A.1.6. Δυνατότητα ηλεκτρίσης οποιουδήποτε συνδεδεμένου χρήστη σε κοινό Υ/Σ

Με το σημερινό πλαίσιο, σε Υ/Σ όπου συνδέονται περισσότεροι του ενός χρήστες, πρέπει να ηλεκτρίσει ο έχων υπογράψει πρώτος το Σύμβαση Σύνδεσης, προκειμένου ο αρμόδιος Διαχειριστής να συναινέσει στην ηλεκτρίση των επομένων. Η απαίτηση αυτή, ενώ δεν προσφέρει κανένα όφελος, στη πράξη δημιουργεί καθυστερήσεις στις δοκιμές που χρειάζονται για την ολοκλήρωση των έργων.

A.2] Θέματα αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας

A.2.1. Να επιτραπεί η **έκδοση αδειών εγκατάστασης για τμήμα συγκροτήματος αιολικών πάρκων** (υποπερίπτωση δ1, περίπτωση β', παρ. 10 του αρ. 8 του ν. 3468/2006) ώστε να επιταχύνεται η ανάπτυξη σε περιπτώσεις που η ΑΕΠΟ εκδίδεται για μέρος του συγκροτήματος και να δίνεται εύλογος χρόνος για την ολοκλήρωση της αδειοδότησης του υπολειπόμενου τμήματος. Πρόταση συγκεκριμένης διάταξης επισυνάπτεται στο **Παράρτημα 5**.

A.2.2. Στο χρόνο ισχύος της άδειας εγκατάστασης, να μη λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα από την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, μέχρι την έκδοση του πρωτοκόλλου εγκατάστασης.

A.2.3. Να επιτραπεί η έκδοση άδειας λειτουργίας για τμήμα σταθμού ΑΠΕ χωρίς περιορισμό ποσοστού υλοποίησης έργου.

A.3] Παρατάσεις προθεσμιών

A.3.1. Οι παρατάσεις που εισήχθησαν με τη ΠΝΠ της 30.3.2020 και το Ν.4685/2020 θα πρέπει να επεκταθούν σε όλα τα έργα ασχέτως λήξης της προθεσμίας. Αυτό απαιτείται και για λόγους ισοτιμίας και για πραγματικούς λόγους. Συγκεκριμένα, ακόμα και τα έργα που δεν λήγει η προθεσμία τους εντός του 2020 ή του 2021 αντιμετωπίζουν σημαντικές καθυστερήσεις που επηρεάζει τα χρονοδιαγράμματά τους. Ο τρόπος για να διασφαλιστεί η ισότιμη αυτή αντιμετώπιση είναι να ακολουθηθεί η προσέγγιση του «παγώματος» του χρόνου που είχε ακολουθηθεί σε όλες τις προηγούμενες ανάλογες νομοθετικές ρυθμίσεις και που είχε προτείνει και η ΕΛΕΤΑΕΝ.

Αναλυτικότερη τεκμηρίωση και σχετικές προτεινόμενες διατάξεις επισυνάπτονται στα **Παράρτηματα 1 και 2** όπου επιπλέον αναλύεται το πρόβλημα με τις αιτήσεις τροποποίησης που έχει προκληθεί από την ακύρωση των κύκλων Μαρτίου και Ιουνίου 2020 (βλ. και Α.4.2 ακολούθως).

A.3.2. **Κατά τον υπολογισμό της διάρκειας ισχύος των Αδειών Εγκατάστασης και των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης των σταθμών Α.Π.Ε.** δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα που εκκινεί τέσσερις (4) μήνες από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149), ήτοι από την 19η Απριλίου 2018 ή από το χρόνο έκδοσης της Άδειας Εγκατάστασης ή αντιστοίχως της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, εφόσον είναι μεταγενέστερος, έως

και την ημερομηνία διεξαγωγής της πρώτης ανταγωνιστικής διαδικασίας της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149) στην οποία έχει δικαίωμα να συμμετάσχει ο σταθμός παραγωγής Α.Π.Ε.

Η διάταξη αφορά Άδειες Εγκατάστασης ή αντίστοιχα Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που εκδόθηκαν ή θα εκδοθούν έως και την ημερομηνία διεξαγωγής της πρώτης ανταγωνιστικής διαδικασίας της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149) στην οποία έχει δικαίωμα να συμμετάσχει ο σταθμός παραγωγής Α.Π.Ε.

A.4] Έργα διαγωνισμών ΣΕΔΠ

A.4.1. Το ορόσημο το οποίο θα πρέπει να έχει επιτευχθεί προκειμένου να θεωρηθεί επιτυχής η ολοκλήρωση ενός έργου που έχει επιτύχει σε διαγωνισμό, δεν θα πρέπει να είναι η ηλέκτριση του έργου αλλά ένα χρονικό σημείο το οποίο βρίσκεται περισσότερο υπό τον έλεγχο του επενδυτή και μετά το οποίο η ολοκλήρωση του έργου έχει καταστεί βέβαιη. Προτείνεται αυτό το σημείο να είναι το ίδιο με το προβλεπόμενο για την τελευταία παράταση της άδειας εγκατάστασης κατά την περίπτωση α1.β.αα της παρ. 10 του άρ. 8 του ν.3468/2006.

Ειδικότερα προτείνεται όπως οι προθεσμίες που προβλέπονται στις σχετικές προκηρύξεις της ΡΑΕ να θεωρούνται εκπληρωμένες όταν έχει εκτελεσθεί έργο, οι δαπάνες του οποίου καλύπτουν το 40% του συνολικού κόστους της επένδυσης.

Η αναγκαιότητα αυτής της διάταξης προκύπτει και από το γεγονός ότι οι προθεσμίες που τίθενται με τους διαγωνισμούς συνιστούν επί της ουσίας σημαντικό περιορισμό των προθεσμιών υλοποίησης των έργων σε σχέση με αυτά που προβλέπει η νομοθεσία για την άδεια εγκατάστασης, τα οποία έχουν προέλθει μετά από πολλές ζυμώσεις και ενσωματώνουν την εμπειρία πάνω από δύο δεκαετιών.

A.4.2. Η απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/19576/705 που κατήργησε τον κύκλο Μαρτίου 2020 και η παρ. 16 του άρ. 22 του ν.4685/2020 που κατήργησε τον κύκλο Ιουνίου 2020 αγνόησε την ανάγκη να τροποποιούνται άμεσα τα πολύγωνα έργων που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό και υπόκεινται σε αυστηρές προθεσμίες.

Αυτό θα πρέπει διορθωθεί αυτό σύμφωνα με την επισυναπτόμενη διάταξη (**Παράρτημα 2**)

A.4.3. Προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη και απρόσκοπτη υλοποίηση των έργων των διαγωνισμών, θεωρούμε ότι:

α) τα αιτήματα τροποποίησης που τα αφορούν θα πρέπει να εξετάζονται κατά προτεραιότητα και ότι

- β) άλλα έργα που δεν έχουν επιτύχει ένα συγκεκριμένο επίπεδο ωριμότητας (π.χ. δεν έχουν λάβει ΑΕΠΟ¹) δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των αιτημάτων αυτών. Συναφώς τα αιτήματα ή και οι εκδοθείσες άδειες ή γνωμοδοτήσεις των ανώριμων έργων θα πρέπει να προσαρμόζονται καταλλήλως ώστε να είναι δυνατή η αποδοχή των αιτημάτων τροποποίησης των έργων που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό ή βρίσκονται υπό κατασκευή.

Αν δεν υιοθετηθεί το πνεύμα αυτό υφίσταται ο κίνδυνος να μην υλοποιηθούν έγκαιρα ή να μην αριστοποιηθεί ο σχεδιασμός και η παραγωγικότητα ώριμων επενδύσεων που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό, προκειμένου να προστατευθούν έργα που είναι ανώριμα και έχουν πολύ λιγότερες πιθανότητες υλοποίησης στο μέλλον. Και μάλιστα σε βάρος των ώριμων έργων για τα οποία υπάρχουν υποχρεώσεις που δυνητικά προκαλούν δυσβάστακτο κόστος στους επενδυτές (ρήτρες, εγγυοδοσία κ.α.).

Όμοια ισχύουν και για τα έργα που έχει ήδη ξεκινήσει η κατασκευή τους.

Αναλυτικότερη τεκμηρίωση και η σχετική προτεινόμενη διάταξη επισυνάπτονται στο **Παράρτημα 3**.

- A.4.4.** Ο αυξημένος χρόνος υλοποίησης (κατά 6 μήνες) σε περίπτωση σύνδεσης στα 400kV να ισχύει για όλα τα έργα και όχι μόνο για αυτά των κοινών διαγωνισμών

A.5] Λοιπά θέματα

A.5.1. Παράταση ωφέλιμου χρόνου ζωής αιολικών εγκαταστάσεων (Life time extension)

- α) Εκκρεμεί η Υπουργική Απόφαση για τους όρους συνέχισης της λειτουργίας των σταθμών που συμπληρώνουν την 20ετία. Οι σταθμοί αυτοί λειτουργούν σήμερα υπό μεταβατικό καθεστώς που έχει θεσπισθεί νομοθετικά.
- β) Είναι ωστόσο επιτακτική η ανάγκη άμεσης διαμόρφωσης και εφαρμογής ενός **μόνιμου και σταθερού πλαισίου**, που θα δώσει στους επενδυτές τον απαραίτητο χρόνο να σχεδιάσουν και να αξιολογήσουν ολοκληρωμένα την όλο και αυξανόμενη ισχύ έργων τους που θα εμπίπτει στο πλαίσιο αυτό. Το πλαίσιο αυτό θα πρέπει να είναι συμβατό με το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει γενικότερα για την επέκταση αδειών λειτουργίας ενεργειακών και βιομηχανικών μονάδων, προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες της αιολικής τεχνολογίας, χωρίς άσκοπες γραφειοκρατικές διαδικασίες και αδικαιολόγητους περιορισμούς. Η επέκταση της άδειας λειτουργίας, η οποία θα δίνεται ύστερα από συγκεκριμένη διαδικασία ελέγχου της καλής κατάστασης των ανεμογεννητριών εφόσον αυτές συμπληρώνουν τον πιστοποιημένο χρόνο ζωής τους, δεν μπορεί να αφορά διάρκεια μικρότερη των 5 ετών, τόσο για τεχνικούς όσο και για οικονομικούς λόγους. Υπενθυμίζεται ότι ήδη μονάδες στα πλαίσια του New Deal έχουν λάβει αυτόματη 7ετή παράταση των

---

¹ Εναλλακτικά, λιγότερο αυστηρό όριο θα μπορούσε να είναι: να μη διαθέτουν άδεια παραγωγής ή αν διαθέτουν άδεια παραγωγής να μην έχουν υποβάλει πλήρη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εντός 2 ετών από τη χορήγησή της. Άλλο εναλλακτικό όριο: να μη διαθέτουν ΑΕΠΟ και η άδεια παραγωγής, αν διαθέτουν, να μην έχει εκδοθεί εντός της τελευταίας τετραετίας.

αδειών λειτουργίας των. Προφανώς, ο ιδιοκτήτης του σταθμού θα δεσμεύεται στην εξασφάλιση ομαλής και ασφαλούς λειτουργίας και σε εγκεκριμένο πλάνο συντήρησης και ελέγχων

- γ) Τέλος, εφόσον οι όποιες επεμβάσεις δεν παραβιάζουν τους ισχύοντες περιβαλλοντικούς όρους, ως αναμένεται σε δράσεις συντήρησης και διατήρησης, η ΑΕΠΟ θα πρέπει να ανανεώνεται αυτόματα για την περίοδο παράτασης της άδειας λειτουργίας, ακόμη και αν έχει αλλάξει ο χαρακτηρισμός προστασίας της περιοχής. Σημειώνεται ότι εκτός των ΑΓ, υφίστανται και σημαντικά έργα υποδομής (ηλεκτρικά δίκτυα, δρόμοι, υποσταθμοί), η αξιοποίηση των οποίων επιτρέπει τη βιωσιμότητα της εγκατάστασης παρά τη μείωση των εσόδων, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση του κόστους της ανανεώσιμης παραγωγής και στην περαιτέρω αξιοποίηση εξοπλισμού που άλλως θα απαξιωθεί και θα επιβαρύνει χωρίς λόγο το φόρτο ανακύκλωσης.

A.5.2. Για λόγους δημοσίου συμφέροντος (εθνικής ενεργειακής πολιτικής) να προβλέπεται η ταχεία εκδίκαση από το ΣτΕ εντός έξι μηνών κάθε προσφυγής κατά εκδοθείσας ΑΕΠΟ/Άδειας Εγκατάστασης.

Κεφάλαιο Β

Θέματα δασικής, περιβαλλοντικής και λοιπής αδειοδότησης

B.1] Θέματα δασικής νομοθεσίας

- Η Έγκριση Επέμβασης η οποία ενσωματώνεται στην ΑΕΠΟ να αφορά το σύνολο του πολυγώνου του έργου και μια επαρκή ζώνη γύρω από τα συνοδά έργα οδοποιίας και σύνδεσης που είναι εκτός του πολυγώνου. Τα ακριβή εμβαδά επέμβασης και ο υπολογισμός του ανταλλάγματος, να γίνεται κατά το τελικό στάδιο πριν το πρωτόκολλο εγκατάστασης.

Με το τρόπο αυτό μετατοπίσεις των θέσεων των ανεμογεννητριών και της οδοποιίας εντός του ευρύτερου πολυγώνου και μικρές αλλαγές στο τμήμα οδοποιίας και έργων σύνδεσης που είναι εκτός των πολυγώνων και απαιτούν ΕΕ δεν θα οδηγούν υποχρεωτικώς από μόνες τους σε ανάγκη επανάληψης της διαδικασίας τροποποίησης της ΑΕΠΟ, παρά μόνο στις περιπτώσεις που αυτό πραγματικά χρειάζεται διότι πρόκειται για ουσιώδεις μεταβολές.

Θεωρούμε κατ' αρχάς ότι η σημερινή διατύπωση της παρ. 3 (που αφορά την έγκριση επέμβασης) και της παρ. 6 (που αφορά της ΠΠΧ) του αρ. 45 του ν.998/1979 επιτρέπει να εκδοθεί μια εγκύκλιος με το προτεινόμενο περιεχόμενο. Παρ' όλα αυτά θα μπορούσε να εξεταστεί η εισαγωγή διευκρινιστικού εδαφίου στην παρ. 4 του αρ. 45 (που αφορά την ενσωμάτωση της έγκρισης επέμβασης στην ΑΕΠΟ) με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Στην περίπτωση αυτή η έγκριση επέμβασης αφορά ευρύτερη έκταση εντός της οποίας εγκρίνεται η επέμβαση, οι δε συγκεκριμένες επιφάνειες επέμβασης εντός αυτής προσδιορίζονται με την πράξη της παρ. 6 η οποία αφορά στις απολύτως αναγκαίες για την υλοποίηση της επέμβασης εκτάσεις»

Η συνολική διάταξη παρατίθεται στο **Παράρτημα 6**

- Οι δασικές αρχές να εξετάζουν **κατά προτεραιότητα αιτήματα τροποποίησης έργων που έχουν επιλεγεί σε διαγωνισμό της ΡΑΕ**
- Να διευκρινισθεί ότι ειδικά σε περίπτωση ιδιωτικού χαρακτήρα δασικές εκτάσεις, η Έγκριση Επέμβασης θα εκδίδεται κανονικά και θα ενσωματώνεται στην ΑΕΠΟ, η δε έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη θα πρέπει να προσκομίζεται ακολούθως, πριν το πρωτόκολλο εγκατάστασης και θα αποτελεί προϋπόθεση ώστε η Έγκριση Επέμβασης

να παράγει δικαίωμα χρήσης του χώρου. Προς τούτο πιθανά απαιτείται τροποποίηση τουλάχιστον του τελευταίου εδαφίου της παρ.2 άρθρου 45 του 998/1979 (βλ. **Παράρτημα 6**).

- Η διαπίστωση αναγνωρισμένων ιδιωτικών δικαιωμάτων επί δασικών εκτάσεων και γενικώς η απόφαση επί του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της έκτασης να μην εμπεριέχεται στη γνώμη της Δασικής αρχής επί της οποίας εκδίδεται η ΑΕΠΟ που ενσωματώνει την Έγκριση Επέμβασης, αλλά να εξετάζεται ανεξάρτητα στο πλαίσιο της Πράξης Πληροφοριακού Χαρακτήρα (ΠΠΧ). Πάντως, ο φορέας του έργου θα πρέπει να μπορεί να ζητεί από τη Δασική αρχή πληροφορίες για το ιδιοκτησιακό καθεστώς, η δε σχετική γνώμη-απάντηση δεν θα πρέπει να κωλύει (ως αναφέρθηκε) τη διαδικασία ΑΕΠΟ.
- Να απλοποιηθεί ριζικά η διαδικασία γνωμοδότησης και έγκρισης ενός έργου από τις δασικές αρχές στο πλαίσιο της ΑΕΠΟ, η οποία αρχόμενη από την υποκείμενη αρχή (Δασαρχείο) διέρχεται όλα τα στάδια της ιεραρχίας που επαναγνωμοδοτεί έως ότου καταλήξει στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή που συντάσσει την ΑΕΠΟ. Θα μπορούσε, **η γνώμη του Δασαρχείου να διαβιβάζεται απευθείας στην περιβαλλοντική αρχή κοινοποιούμενη στη λοιπή ιεραρχία**. Η γνώμη θα αφορά το επιτρεπτό ή μη της επέμβασης, του όρους υπό τους οποίους επιτρέπεται. **Στην περίπτωση που η γνωμοδότηση είναι αρνητική ή θέτει υπερβολικούς περιορισμούς με τους οποίους δεν συμφωνεί η προϊσταμένη αρχή – η οποία έχει πιο συνολική εικόνα της εθνικής προσπάθειας για τους στόχους Α.Π.Ε. και για την αντιμετώπιση ανάλογων έργων σε περιοχές εκτός της αρμοδιότητας του συγκεκριμένου Δασαρχείου – τότε να έχει δικαίωμα η προϊσταμένη αρχή να εκφράσει τεκμηριωμένα της θετική της γνώμη.**
- **Για την οδοποιία των έργων Α.Π.Ε.**

Μέχρι σήμερα, για τη διάνοιξη νέας οδοποιίας ή για τη βελτίωση υφιστάμενων δασικών οδών, ακολουθούνται οι Αποφάσεις του Υπουργείου Γεωργίας: α) 126386/1730/10.6.1966, β) 41287/2281/22.5.1973 και γ) 92833/4679/1.12.1997 για κατηγορίες δασικών οδών Α, Β, Γ και τρακτερόδρομους. Επειδή όμως, ως επί τω πλείστω, οι δασικοί δρόμοι για ΑΣΠΗΕ, διανοίγονται σε δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες περιοχές, όπου δεν υπάρχουν υφιστάμενοι οδοί, ακολουθούνται για έγκριση από τα αρμόδια δασαρχεία οι προδιαγραφές δασικών οδών Γ κατηγορίας (πλάτος καταστρώματος 4-5μ, ελάχιστη οριζοντιογραφική ακτίνα καμπυλότητας $R_{min} = 20\mu$ και σε ελιγμούς $R_{min} = 15\mu$, μέγιστη κατά μήκος κλίση $S_{max} = 12\%$ (και για μικρά μήκη μόνο κατόπιν αιτιολόγησης στο δασαρχείο $S_{max} = 14\%$), πρηνή επιχωμάτων 2:3). Εφαρμόζεται επίσης η εγκύκλιος 135661/4400/16.9.2013 που επιτρέπει διαπλάτυνση δρόμων έως 5 μέτρα (εφόσον αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για πρόσβαση αιολικών πάρκων) με την υποχρέωση αποκατάστασης μετά την λήξη εργασιών κατασκευής.

Σήμερα όμως, η τεχνολογία έχει πλέον αλλάξει σημαντικά (π.χ. τα πτερύγια από 20-25 μέτρα όταν θεσπίστηκαν οι σχετικές προδιαγραφές, είναι πλέον 60+ μέτρα και θα αυξηθούν και άλλο και έχει αυξηθεί αντίστοιχα το μέγεθος των πύργων) και με τις

υφιστάμενες προδιαγραφές δασικής οδοποιίας δυσχεραίνεται ή και καθίσταται απαγορευτική η μεταφορά του εξοπλισμού των έργων στις θέσεις εγκατάστασης. Για παράδειγμα, τα πλάτη των προς έγκριση δασικών οδών πρόσβασης είναι πολύ μικρά ιδίως στις κλειστές καμπύλες όπου οι καινούριες ανεμογεννήτριες χρειάζονται πλάτη τουλάχιστον 10-15μ και τα αρμόδια δασαρχεία δεν επιτρέπουν πλάτη σε στροφή πάνω από 10μ (όπου, όπως αναφέρθηκε, τα τελευταία 5μ πρέπει να αποκαθίστανται μετά τις διελεύσεις).

Στην πραγματικότητα, θα ήταν ίσως ακριβέστερο η οδοποιία έργων Α.Π.Ε. να μην χαρακτηρίζεται ως δασική οδοποιία (που αντιμετωπίζεται κατά τα άρθ. 15 και 16 του ν.998/1979), αλλά ως τμήμα του έργου Α.Π.Ε. που αδειοδοτείται. Για παράδειγμα οι πλατείες ανέγερσης συνιστούν τεχνικό έργο που αφορά στο σκοπό της εγκατάστασης και δεν απαιτούν προδιαγραφές. Ανάλογα ισχύουν και για την οδοποιία.

Θα πρέπει λοιπόν **να καθορισθεί ότι για την οδοποιία των έργων Α.Π.Ε της παρ. 3 του άρθ. 53 του ν.998/1979, εφαρμόζονται αναλόγως όσα προβλέπονται στην παρ. 3 του αρ. 48 του ν.998/1979². Συγκεκριμένα, οι διανοίξεις των επεμβάσεων επί του εδάφους (οδοί, πλατείες) δεν θα πρέπει να υπάγονται στις προδιαγραφές δασικής οδοποιίας, αλλά να μελετώνται κατά τις ανάγκες του έργου με κριτήριο την ελαχιστοποίηση της περιβαλλοντικής όχλησης³.**

---

² Η παράγραφος 3 του Άρθρου 48 του ν. 998/1979, αναθεωρήθηκε με το ν.4280/2014, (ΦΕΚ Α 159/8.8.2014) και κατόπιν με τον ν.4315/2014, (ΦΕΚ Α 269/24.12.2014.) και εν τέλει, διαμορφώθηκε και ισχύει ως ακολούθως:

«Η διάνοιξη οδών για την εξυπηρέτηση εκμεταλλεύσεων, έργων και δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν εμπίπτουν στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται διά μέσου δασών, δασικών εκτάσεων και δημοσίων εκτάσεων των περιπτώσεων α` και β` της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της τεχνικής και περιβαλλοντικής μελέτης αυτών, όπως προδιαγράφονται και εγκρίνονται με την Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή με την υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οικείου Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Οι δαπάνες κατασκευής, συντήρησης, καθώς και αποζημιώσεων τούτων, βαρύνουν τους δικαιούχους. Η οδός, μετά τη διάνοιξη της αποδίδεται σε δημόσια χρήση. Όταν εκλείψει ο λόγος της επέμβασης, η οδός διατηρείται, εφόσον κριθεί από τη δασική υπηρεσία ότι ανταποκρίνεται στους όρους του άρθρου 15 του παρόντος νόμου, άλλως, η καταληφθείσα υπό της οδού έκταση αναδασώνεται, με τους όρους του άρθρου 45 παράγραφος 8 του παρόντος κεφαλαίου».

Μετά την διατύπωση της διάταξης αυτής το ν. 4315/2014 είναι σαφές ότι εκλείπει η υποχρέωση έγκρισης μελέτης οδοποιίας από την δασική αρχή καθώς και η ανάγκη τήρησης προδιαγραφών δασικής οδοποιίας κατά την υλοποίησης οδοποιίας για τα έργα που εντάσσονται στην παρ. 3 του άρθ. 48 του ν.998/1979.

³ Ενδεικτικά, πλάτος οδοστρώματος έως 8μ, ελάχιστη οριζοντιογραφική ακτίνα καμπυλότητας $R_{min} = 25μ$ και σε ελιγμούς $R_{min} = 20μ$, μέγιστη κατά μήκος κλίση $S_{max} = 15\%$, πρηνή επιχωμάτων 2:3, επικλίσεις 2%-2,5% στις ευθυγραμμίες και 6%-7% στα καμπύλα τμήματα των δασικών οδών, δυνατότητα διαπλάτυνσης υφιστάμενων δρόμων Χ2 στις καμπύλες και στους ελιγμούς, ήτοι μέχρι και επιπλέον 8μ -

Παράλληλα, (σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα στην εγκύκλιο 135661/4400/16.9.2013) θα πρέπει η αποκατάσταση των πρόσθετων επεμβάσεων να γίνεται «μετά το πέρας λειτουργίας του έργου και την αποξήλωση των εγκαταστάσεων» (και όχι μετά την λήξη εργασιών κατασκευής).

Όλα τα ανωτέρω προτεινόμενα είναι σε συνέπεια με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία: Με την ΥΑ170225/27.01.2014 (ΦΕΚ Β 135/27.01.2014) καθορίζονται τα περιεχόμενα του φακέλου ΜΠΕ και τίθενται οι προδιαγραφές για τα περιεχόμενα των έργων. Ειδικότερα κατά την παρ. 3 του Παραρτήματος 4.10, απαιτείται αναλυτική περιγραφή του σχεδιασμού του έργου η οποία για την οδοποιία προβλέπει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- 3.1.1 τυπικές διατομές,
- 3.1.2 δυσμενείς διατομές, όσον αφορά στις διαφοροποιήσεις στο ανάγλυφο
- 3.1.3 μέτρα δράσεις και παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση επιπτώσεων που έχουν ενταχθεί στο σχεδιασμό του έργου

Στη φάση της διεξαγωγής της ΜΠΕ δηλαδή το θεσμικό πλαίσιο φροντίζει να περιγράφονται αναλυτικά τα τεχνικά χαρακτηριστικά κάθε έργου ή δραστηριότητας ώστε να αξιολογηθεί η επίπτωσή στο περιβάλλον. Παράλληλα δε, απαιτείται να οριστούν και μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων που έχουν οι παρεμβάσεις (μέρος των οποίων μέτρων είναι και η φυτοτεχνική αποκατάσταση). Σημειώνεται ότι μεταξύ των υπηρεσιών οι οποίες γνωμοδοτούν στο πλαίσιο διεξαγωγής της ΜΠΕ είναι και οι δασικές υπηρεσίες.

- Ο φορέας του έργου να μπορεί να επιλέξει να υποβάλει στη δασική αρχή μαζί με την ΜΠΕ και τις πλήρεις μελέτες οδοποιίας και αποκατάστασης (με βάση τα όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως). Η υποβολή των μελετών αυτών δεν θα πρέπει να κωλύει τη γνωμοδότηση επί της ΜΠΕ με τους όρους έγκρισης επέμβασης.
- Η έγκριση της μελέτης αναδάσωσης να μην αποτελεί προϋπόθεση για το Πρωτόκολλο Εγκατάστασης αλλά να αρκεί η υποβολή της και η εξέτασή της να χωρεί παράλληλα με την κατασκευή του έργου. Το ίδιο να εφαρμόζεται και στην περίπτωση μη εξεύρεσης έκτασης προς αναδάσωση ή δάσωση, οπότε -κατά το αρ. 45, παρ. 8 του ν.998/1979- ο δικαιούχος της επέμβασης είναι υποχρεωμένος να προβεί σε δασοκομικές εργασίες ή στην εκτέλεση ειδικών δασοτεχνικών έργων επί των

σύνολο 16μ-, δυνατότητα διαπλάτυνσης στις πλατείες των Α/Γ σύμφωνα με τις εκάστοτε προδιαγραφές του κατασκευαστή και δυνατότητα διαπλάτυνσης των 8μ του καταστρώματος μέχρι και επιπλέον 8μ σε ευθυγραμμίες μεγαλύτερες των 300μ, για την ασφαλή διασταύρωση των οχημάτων μεταφοράς εξοπλισμού, τάφροι απορροής ομβρίων τριγωνικής διατομής στο μεγαλύτερο μήκος του δασικού δρόμου σε όρυγμα (περισσότερο από τα $\frac{2}{3}$ της εκάστοτε συνολικής οδού), με άνοιγμα 0,80μ και ύψος 0,35μ χωρίς τις στρώσεις οδοστρωσίας, με συνολικό άνοιγμα 1,40μ και ύψος 0,55μ με τις στρώσεις οδοστρωσίας στις δασικές οδούς 2 στρώσεων, μη σταθεροποιημένο έρεισμα 1,00μ. σε κάθε πλευρά του καταστρώματος, εφόσον υπάρχει επίχωμα).

εκτάσεων που θα υποδειχθούν από τη δασική υπηρεσία, με σκοπό τη βελτίωση ή και προστασία τους.

- Να καταργηθεί η υποχρέωση καταβολής ανταλλάγματος χρήσης για διάνοιξη νέας οδοποιίας που εντάσσεται σε κοινή χρήση.
- Να προβλεφθεί η δυνατότητα εγγραφής στο **Κτηματολόγιο** των Εγκρίσεων Επέμβασης – ΑΕΠΟ που έχουν μεταγραφεί. Θεωρούμε ότι στο μέλλον το Κτηματολόγιο θα έχει κεντρικό ρόλο στην κατοχύρωση δικαιώματος χρήσης γης
- Να προβλεφθεί η δυνατότητα μεταβίβασης Υ/Σ & ΓΜ ΥΤ που βρίσκονται εντός δημόσιων δασικών εκτάσεων καθώς και δυνατότητα σύστασης οριζοντίου ιδιοκτησίας σε αυτές
- Ειδικά για επέμβαση σε διακατεχόμενα δάση ή δασικές εκτάσεις για την οποία σήμερα ζητείται η γνώμη του διακατόχου, έχει παρατηρηθεί συχνά το φαινόμενο ότι η προσκόμιση αυτής της γνώμης (ακόμα και αρνητικής) είναι αδύνατη, είτε επειδή οι διακάτοχοι είναι άγνωστοι είτε επειδή ο διακάτοχος απλώς αρνείται να εκφέρει γνώμη. Θα πρέπει λοιπόν η απαίτηση να υπάρχει η γνώμη του διακατόχου να μην αποτελεί προϋπόθεση για την επέμβαση.

Το πρόβλημα αναλύεται διεξοδικά στο **Παράρτημα 7** όπου για την επίλυση του προτείνεται επιπροσθέτως και έτερη λύση: να προστεθεί στη συνέχεια του άρθρου 13 του ν.3208/2003 «Διακατεχόμενα δημόσια δάση και δημόσιες δασικές εν γένει εκτάσεις», ειδική διάταξη ως άρθρο 13Α το οποίο θα ρυθμίζει τη διαδικασία πρόσκαιρης κατάργησης των δικαιωμάτων διακατοχής χάριν της ανάπτυξης έργων Α.Π.Ε. στις αντίστοιχες δασικές εκτάσεις. Περαιτέρω, με τη προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται μέσω ιδίως της παρακατάθεσης του ανταλλάγματος σε περίπτωση άγνωστων δικαιούχων των προς κατάργηση διακατοχικών δικαιωμάτων. Κατά τα λοιπά η διαδικασία που προτείνεται ομοιάζει με ορισμένες παραλλαγές στην ήδη προβλεπόμενη του άρθρου 13 του ν. 3208/2003.

B.2] Περιβαλλοντική αδειοδότηση

B.2.1. Να διευκρινισθεί σε όλες τις υπηρεσίες (περιλαμβανομένης της υπηρεσίας ΑΠΕ και του ΑΔΜΗΕ) ότι δεν απαιτείται για τη γνωμοδότησή τους να υπάρχει υποχρέωση πλήρους ταύτισης της ΜΠΕ και της ΑΕΠΟ με την άδεια παραγωγής αλλά να δύναται ο σχεδιασμός που τους υποβάλλεται να είναι υποσύνολο της άδειας παραγωγής.

B.2.2. Ανανέωση ΑΕΠΟ

Για την **ανανέωση της ΑΕΠΟ**, προκειμένου η περιβαλλοντική αρχή να διαπιστώσει αν συντρέχει η περίπτωση για νέα ΜΠΕ, να λαμβάνει υπόψη τις ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ως προς τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, αλλά όχι πιθανές μεταβολές στο καθεστώς προστασίας ή χρήσεων γης στο χώρο εγκατάστασης που επήλθαν μετά την έκδοση της ΑΕΠΟ εκτός εάν τα σχετικά διατάγματα ή αποφάσεις περιέχουν ειδικές μεταβατικές διατάξεις.

Πάντως, ειδικά για την περίπτωση ανανέωσης ΑΕΠΟ εν λειτουργία έργου ΑΠΕ, δεν θα πρέπει να απαιτείται η προσκόμιση εξ αρχής όλων των γνωμοδοτήσεων των φορέων που γνωμοδοτούν για την έκδοση της αρχικής ΑΕΠΟ, αφού εφόσον έχουν ήδη διαπιστωθεί ότι η λειτουργία του σταθμού έχει επιφέρει μη προβλεφθείσες αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή γενικότερα στο αντικείμενο αρμοδιότητας των γνωμοδοτούντων φορέων, οι τελευταίοι θα πρέπει να έχουν ήδη ενημερώσει την περιβαλλοντική αρχή.

B.2.3. Τροποποίηση ΑΕΠΟ

- **Διευκρίνιση της διαδικασίας μεταξύ των δύο εναλλακτικών αα) και ββ)**

Με το νέο περιβαλλοντικό ν. 4685/2020 επιδιώχθηκε, μεταξύ άλλων, ο εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης χωρίς εκπτώσεις στην προστασία του περιβάλλοντος. Η επιτυχία του στόχου αυτού εξαρτάται από την ταχεία και πιστή εφαρμογή του πνεύματος των σχετικών διατάξεων.

Ειδικά η επιτάχυνση των διαδικασιών τροποποίησης των Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) είναι κρίσιμης σημασίας. Τα έργα Α.Π.Ε. που διαθέτουν ΑΕΠΟ και δεν έχουν υλοποιηθεί, είναι ώριμα έργα -που μπορεί να έχουν επιλεγεί ήδη μέσω διαγωνισμών- και στην συντριπτική τους πλειοψηφία η υλοποίησή τους καθυστερεί διότι προσπαθούν να τροποποιήσουν τις ΑΕΠΟ τους ώστε αυτές να ανταποκρίνονται σε πιο σύγχρονο σχεδιασμό με λιγότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις και μεγαλύτερη οικονομικότητα (π.χ. λιγότερες, μεγαλύτερες και αποδοτικότερες ανεμογεννήτριες).

Υφίσταται ανάγκη να εκδοθεί επειγόντως εγκύκλιος που θα αποσαφηνίζει την ακολουθητέα διαδικασία για την τροποποίηση της ΑΕΠΟ σύμφωνα με την παρ. 2 του άρ. 6 του ν.4014/2011, όπως τέθηκε με το νέο περιβαλλοντικό ν. 4685/2020.

Ειδικότερα, σε περίπτωση μη ουσιώδους μεταβολής εφαρμόζεται για την τροποποίηση ΑΕΠΟ, η υποπερίπτωση αα) της περίπτωσης β) της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011 όπως τέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν.4685/2020. Αν και από

το πνεύμα του νόμου προκύπτει με σαφήνεια, πρέπει οπωσδήποτε να διευκρινισθεί ρητά ότι σε περίπτωση μη ουσιώδους μεταβολής, η εφαρμογή της υποπερίπτωσης αα) γίνεται ακόμα και εάν, για την ολοκλήρωση της εξέτασης του αιτήματος τροποποίησης, η περιβαλλοντική αρχή κρίνει ότι πρέπει να λάβει νέες γνωμοδοτήσεις από δημόσιους φορείς ή υπηρεσίες τις οποίες αφορά η τροποποίηση κατά αρμοδιότητα. Προφανώς, εφόσον αυτές οι γνωμοδοτήσεις δεν έχουν υποβληθεί απευθείας στην περιβαλλοντική αρχή από τον αιτούντα, η περιβαλλοντική αρχή μπορεί να τις ζητήσει χωρίς αυτό να συνεπάγεται ότι παύει η εφαρμογή της υποπερίπτωσης αα) της διάταξης.

Δηλαδή, **πρέπει να διευκρινισθεί ότι αποκλειστικό κριτήριο για να εντάξει η περιβαλλοντική αρχή μια αιτούμενη τροποποίηση στην υποπερίπτωση αα) ή την ββ), είναι εάν η μεταβολή είναι ή όχι ουσιώδης**. Οι διατυπώσεις που περιλαμβάνονται στο λεκτικό της υποπερίπτωσης αα' (π.χ. «χωρίς άλλες διαδικαστικές προϋποθέσεις», «άνευ ετέρου») πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι σημαίνουν ότι, στις περιπτώσεις μη ουσιώδους μεταβολής, δεν επαναλαμβάνεται η συνολική διαδικασία (π.χ. δεν διενεργείται εκ νέου διαβούλευση) και ότι δεν απαγορεύουν τη συλλογή επί μέρους γνωμοδοτήσεων από συγκεκριμένες υπηρεσίες.

Η ανωτέρω διευκρίνιση είναι εξαιρετικής σημασίας διότι χωρίς αυτή υφίσταται ο κίνδυνος περιπτώσεις τροποποιήσεων που πριν το ν. 4685/2020 διεκπεραιώνονταν σχετικά ταχέως, τώρα να πρέπει να υποβάλλουν εξ αρχής νέα πλήρη ΜΠΕ και να επαναλάβουν ουσιαστικά σχεδόν όλη τη διαδικασία.

- **Κριτήρια μη ουσιωδών μεταβολών**

Με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρ. 6 του ν.4014/2011, όπως τέθηκε με το νέο περιβαλλοντικό ν. 4685/2020, ορίζεται ότι ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται με απόφασή του να καθορίζει «γενικά ή ειδικότερα κριτήρια ανά είδος έργου ή δραστηριότητας, βάσει των οποίων κρίνεται ο ουσιώδης ή μη χαρακτήρας μιας μεταβολής περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία έργου ή δραστηριότητας».

Στην συνέχεια προτείνουμε περιπτώσεις μεταβολών στο σχεδιασμό αιολικών πάρκων που θα πρέπει να οριστούν ως μη ουσιώδεις.

Για την αποσαφήνιση της φιλοσοφίας των προτάσεών μας υπογραμμίζουμε ότι ο **χαρακτηρισμός μιας μεταβολής ως μη ουσιώδους αφορά τις περιβαλλοντικές της επιπτώσεις σε σχέση με αυτές που εξετάστηκαν κατά την αρχική ΑΕΠΟ. Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν σημαίνει ότι η αιτούμενη τροποποίηση δεν εξετάζεται με αυστηρότητα ως προς τις επιπτώσεις της. Το μόνο που σημαίνει είναι ότι δεν θα ταλαιπωρούνται οι υπηρεσίες και οι επενδυτές με χρονοβόρες διαδικασίες που δεν προσφέρουν στην περιβαλλοντική προστασία.** Η αυστηρή εξέταση της αίτησης ενισχύεται με τη δυνατότητα της περιβαλλοντικής αρχής να ζητά γνωμοδοτήσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες χωρίς να αλλάζει η κατάταξη της αίτησης στην υποπερίπτωση αα).

Σημειώνουμε επιπλέον ότι η συντριπτική πλειοψηφία των αιτούμενων τροποποιήσεων που εμπίπτουν στις περιπτώσεις που προτείνονται ως μη ουσιώδεις μεταβολές, εξετάζονταν -πριν την ισχύ του ν. 4685/2020 - από τις περιβαλλοντικές αρχές χωρίς να

απαιτείται υποβολή πλήρους ΜΠΕ και χωρίς να απαιτείται επανάληψη όλης της διαδικασίας. Δηλαδή, οι προτάσεις μας αποσκοπούν στο να μην επιβαρυνθεί και να μην μεταβληθεί επί τα χείρω ο τρόπος που αντιμετωπίζονταν έως πριν ένα μήνα αυτές οι περιπτώσεις.

Με βάση τα ανωτέρω, ως **μη ουσιώδεις μεταβολές** για τα αιολικά πάρκα προτείνεται να οριστούν οι ακόλουθες:

1. η μείωση του συνολικού πλήθους των προς εγκατάσταση ανεμογεννητριών με ή χωρίς μεταβολή (αύξηση ή μείωση) των γεωμετρικών τους χαρακτηριστικών και με ή χωρίς μεταβολή (αύξηση ή μείωση) της ονομαστικής ισχύος τους,
2. η αναχωροθέτηση των ανεμογεννητριών, των έργων ηλεκτρικής σύνδεσης συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στη θέση εγκατάστασης των μετασχηματιστών ανύψωσης τάσης των ανεμογεννητριών (εντός ή εκτός του πύργου), της οδοποιίας και των λοιπών συνοδευτικών έργων εντός του ευρύτερου πολυγώνου (ή πολυγώνων) εγκατάστασης το οποίο αφορά η ΑΕΠΟ,
3. η μεταβολή του πολυγώνου (ή πολυγώνων) στο οποίο αφορά η ΑΕΠΟ. Εφόσον κατά τη μεταβολή αυτή προστίθεται στο πολύγωνο νέος χώρος, τότε η έκταση του νέου χώρου δεν θα πρέπει να ξεπερνά το 20% του αρχικού πολυγώνου (ή πολυγώνων) στο οποίο αφορά η αρχική ΑΕΠΟ. Το όριο αυτό μπορεί να αυξάνεται κατά την αιτιολογημένη κρίση της περιβαλλοντικής αρχής ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του έργου και του τόπου χωροθέτησής του,
4. η υπογειοποίηση εναέριων γραμμών ηλεκτρικής σύνδεσης, εντός ή εκτός του πολυγώνου του αιολικού πάρκου,
5. η αλλαγή της οδοποιίας πρόσβασης ή και των έργων ηλεκτρικής σύνδεσης (όδευση γραμμών, χωροθέτηση υποσταθμών κλπ.) εντός ή εκτός του ευρύτερου πολυγώνου του αιολικού πάρκου,
6. η αλλαγή της τάσης λειτουργίας των εναέριων γραμμών ή των καλωδίων ηλεκτρικής σύνδεσης,
7. η μεταβολή της επιφάνειας κτηρίου ελέγχου (αύξηση ή μείωση ή κατάργησή του) εντός του ευρύτερου πολυγώνου (ή πολυγώνων) εγκατάστασης το οποίο αφορά η ΑΕΠΟ.

Διευκρινίζεται ότι: Εάν από τις γνωμοδοτήσεις που έχουν υποβληθεί στην περιβαλλοντική αρχή κατά τη διαδικασία έκδοσης της αρχικής ΑΕΠΟ, προκύπτουν ενδείξεις ότι η αιτούμενη μεταβολή δύναται να συγκρούεται με περιορισμούς που έθεσε ή στοιχεία που έλαβε υπόψη της κάποια γνωμοδοτούσα υπηρεσία κατά την έκδοση της αρχικής γνωμοδότησής της, τότε η περιβαλλοντική αρχή δύναται να ζητήσει εκ νέου γνωμοδότηση από την υπηρεσία αυτή. Το ίδιο φυσικά μπορεί να πράξει η περιβαλλοντική αρχή για οποιοδήποτε λόγο, κατά την κρίση της

Το αίτημα αυτό της περιβαλλοντικής αρχής (για επαναγνωμοδότηση κάποιων υπηρεσιών) **δεν** συνεπάγεται -όπως ήδη τονίσθηκε- την μη εφαρμογή της

υποπερίπτωσης αα) αφού η εφαρμογή της υποπερίπτωσης αυτής εξαρτάται αποκλειστικά από το εάν η μεταβολή είναι ουσιώδης ή όχι.

- **Δημοσιότητα**

Για την τυπική και ουσιαστική διασφάλιση της διαδικασίας προτείνεται στην εγκύκλιο ή την Υπουργική Απόφαση να οριστεί ότι εντός της προθεσμίας των δέκα (10) ημερών που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β) της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011, η περιβαλλοντική αρχή πρέπει να αποστέλλει τον Φάκελο Τροποποίησης ΑΕΠΟ στο οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο για δημοσιοποίηση στο πλαίσιο της ενημέρωσης του κοινού, χωρίς όμως να απαιτείται σχετική διαδικασία διαβούλευσης (προτείνεται δηλαδή η επανάληψη της διατύπωσης που ίσχυε πριν το ν. 4685/2020).

B.2.4. Repowering

Να υπάρξει η δυνατότητα παράλληλης ισχύος ΑΕΠΟ στις περιπτώσεις έργων που προχωρούν σε Repowering (αυτής που αφορά τον εν λειτουργία σχεδιασμό αλλά και της ΑΕΠΟ που αφορά τον νέου σχεδιασμό). Η παραλληλία θα πρέπει να ισχύει μέχρι την πραγματική αποξήλωση του εξοπλισμού και την θέση σε λειτουργία του νέου εξοπλισμού, οπότε και η παλιά ΑΕΠΟ θα ακυρώνεται αυτομάτως. Επίσης θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη και για την περίπτωση που ο παραγωγός δεν καταφέρει να εξασφαλίσει τιμή αναφοράς σε διαγωνιστική διαδικασία. Συγκεκριμένα θα προτείνουμε την εισαγωγή της παρακάτω διάταξης:

Στις περιπτώσεις σταθμών Α.Π.Ε. που προχωρούν σε διαδικασία ριζικής ανανέωσης του παραγωγικού εξοπλισμού τους σύμφωνα με την παρ. 22 του άρθρου 3 του ν. 4414/2016, η ΑΕΠΟ που αφορά το νέο σχεδιασμό του έργου εκδίδεται με όρο ο οποίος καθορίζει ως ημερομηνία ισχύος της απόφασης την ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών αποξήλωσης του υφιστάμενου εξοπλισμού. Ο παραγωγός οφείλει να ενημερώσει τις αρμόδιες υπηρεσίες σχετικά με την ανωτέρω ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών αποξήλωσης. Στην περίπτωση που ο παραγωγός επιλέξει να μην προχωρήσει στις εργασίες ριζικής ανανέωσης του παραγωγικού εξοπλισμού και να διατηρήσει τον αρχικό σχεδιασμό του έργου, θα πρέπει να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές και να αιτηθεί ανάκληση των σχετικών αδειών που αφορούν το νέο σχεδιασμό και συνεπώς την επιστροφή στην πρότερη αδειοδοτική κατάσταση του έργου του. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται επανέκδοση ΑΕΠΟ εφόσον η ΑΕΠΟ που αφορά τον εν λειτουργία σχεδιασμό είναι σε ισχύ και η νέα ΑΕΠΟ που αφορούσε τον νέο σχεδιασμό δεν τέθηκε ποτέ σε εφαρμογή. Τυχόν όροι που περιέχουν υποχρεώσεις περιβαλλοντικής αποκατάστασης που αφορούν το τέλος του κύκλου ζωής σταθμού ΑΠΕ και την αποξήλωση του παλαιότερου εξοπλισμού, ενσωματώνονται στην ΑΕΠΟ που αφορά το νέο σχεδιασμό του έργου.

B.2.5. Να καθορισθούν ο μέγιστος αριθμός ημερών εργασιών πεδίου για την εκπόνηση ΕΟΑ ακόμα και σε περιπτώσεις που σήμερα δεν προβλέπεται κάποιο εύρος και αυτός ο αριθμός να μη μπορεί να αυξηθεί από τις υπηρεσίες.

- B.2.6.** Στις τροποποιήσεις ή ανανεώσεις υφισταμένων ΑΕΠΟ που βρίσκονται εντός NATURA να μην ζητείται εκ νέου ΕΟΑ ή ορνιθολογικές παρατηρήσεις.
- B.2.7.** Να εκδοθεί εγκύκλιος για την αποφυγή προσθήκης καταχρηστικών όρων σε αναρτημένες ΑΕΠΟ που οδηγούν σε δικαστική αμφισβήτηση των αποφάσεων π.χ. «η πέραν πάσης αμφιβολίας συμβατότητα Α/Π με την προστασία του περιβάλλοντος (πουλιά)» (Θράκη).
- B.2.8.** Όλες οι γνωμοδοτήσεις των υπηρεσιών να είναι αποκλειστικά στο διαχειριζόμενο και προστατευτέο αντικείμενο από αυτές σε μορφή check box.

B.3] Αιγιαλός και παραλία

- Να χορηγείται εξαίρεση από την υποχρέωση αποστάσεων από αιγιαλό και παραλία για έργα ΑΠΕ που αναπτύσσονται σε ακατοίκητες βραχονησίδες της επικράτειας. Η υποχρέωση αυτή έχει νόημα για την προστασία του αιγιαλού από οικιστική ανάπτυξη αλλά όχι στις ακατοίκητες βραχονησίδες.
- Να απλουστευθεί η διαδικασία χορήγησης άδειας προσωρινής χρήσης αιγιαλού για την προσέγγιση και τον ελλιμενισμό Α/Γ. Σήμερα απαιτούνται 3 ΥΑ και πάνω από 2 έτη αδειοδότησης

Η χορήγηση της άδεια να γίνεται από την Τεχνική Υπηρεσία της ΑΠΔ με αίτηση, τεχνική περιγραφή και εφόσον περιλαμβάνεται το σημείο ελλιμενισμού στην ΑΕΠΟ.

Συγκεκριμένα, για έργα προσαιγιαλώσεως προσωρινού χαρακτήρα, απαραίτητα για τη μεταφορά εξοπλισμού έργων ΑΠΕ, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία την σχετική ΑΕΠΟ, όπου περιλαμβάνεται και η δραστηριότητα της προσαιγιαλώσεως καθώς και τεχνική έκθεση περιγραφής των προσωρινών έργων συνοδευόμενη από τοπογραφικό διάγραμμα κατάλληλης κλίμακας, στην οποία επισυνάπτεται και χρονοδιάγραμμα εργασιών . Μετά την εξέταση των υποβαλλόμενων στοιχείων η Υπηρεσία εκδίδει εντός τριών ημερών, απόφαση για την απλή χρήση αιγιαλού παραλίας. Ο ενδιαφερόμενος ενημερώνει την Υπηρεσία για την έναρξη και λήξη των εργασιών προσαιγιαλώσεως προσωρινού χαρακτήρα.

- **Διάταξη για χωροθέτηση έργων ΑΠΕ σε αιγιαλό**

Στο τέλος της παρ. γ, άρθρου 7, Ν.3468/2006 όπως ισχύει, προστίθεται νέο εδάφιο:

«...Στην περίπτωση αυτή τα έργα χωροθετούνται σύμφωνα με την απόφαση παραχώρησης, δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας και αρμόδιος για τον έλεγχο παραμένει, ως ο μόνος υπεύθυνος σύμφωνα με τον νόμο 4495/2017, άρθρο 49, παρ. 3, ο μηχανικός που έχει συντάξει τις σχετικές μελέτες χωρίς να απαιτείται άλλου είδους έλεγχος ή θεώρηση από άλλες υπηρεσίες. Οι οριστικές μελέτες των έργων αυτών υποβάλλονται για τήρηση αρχείου στην κατά τόπον αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία».

Η ρύθμιση αυτή τίθεται προκειμένου να καλυφθεί κενό στην υφιστάμενη νομοθεσία, η οποία, αν και από το 2006, με τον ν. 3468 προβλέπει την δυνατότητα κατασκευής έργων ΑΠΕ και συνοδών αυτών έργων στον αιγιαλό και την παραλία, δεν είχε προβλεφθεί ο αρμόδιος για τον έλεγχο των μελετών (αρχιτεκτονικών, στατικών, ηλεκτρομηχανολογικών) για τέτοια έργα, καθώς στον αιγιαλό και την παραλία οι υπηρεσίες δόμησης δεν έχουν αρμοδιότητα, ενώ η αρμοδιότητα των λιμενικών αρχών για έργα στον αιγιαλό και την παραλία περιορίζεται σε λιμενικά έργα και μόνο. Άρα, για έργα κτηριακά, όπως λ.χ. υποσταθμοί έργων Α.Π.Ε., ορίζεται για πρώτη φορά με την παρούσα ρύθμιση ο αρμόδιος για τον έλεγχο των μελετών, η οποία θα πρέπει να έχει αναδρομική ισχύ ταυτόχρονη με την έναρξη ισχύος του ν. 3468/2006.

B.4] Πολεοδομικά θέματα

- Να προβλεφθεί καθολική κατά παρέκκλιση έκδοση οικοδομικών αδειών που αφορούν σε έργα Α.Π.Ε., θεμελιώσεις Α/Γ, οικίσκων ελέγχου και υποσταθμών. Σε περιπτώσεις container μεταφοράς εργοταξιακού εξοπλισμού να μη απαιτεί έκδοση οικοδομικών αδειών ή αδειών μικρών κλίμακας. Ειδικά για Υ/Σ οι απαιτήσεις του ΑΔΜΗΕ για εγκατάσταση βάσεων ικριωμάτων φωτισμού και αντικεραυνικής δίπλα στην περίφραξη έρχονται εξ ορισμού σε αντίθεση με τους πολεοδομικούς κανόνες.
- (Παράδειγμα που θα θεραπευθεί με την ανωτέρω προτεινόμενη καθολική απόκλιση) Να δοθεί η δυνατότητα κατάτμησης οικοπέδων για δημιουργία Υ/Σ, σε εκτός σχεδίου οικόπεδα, ώστε να παραμένει και το υπόλοιπο άρτιο και οικοδομήσιμο. Σήμερα λύνεται μόνο με αγορά / ενοικίαση και οικοδομική άδεια επί του όλου οικοπέδου (π.χ. 5 /100 στρέμματα). Ένας Υ/Σ απαιτεί μία έκταση περίπου 10-15 στρεμμάτων. Εάν η έκταση είναι δασική, δεν υπάρχει κανένας περιορισμός οικοδομησιμότητας. Απομονώνεται η απαιτούμενη έκταση και λαμβάνεται έγκριση επέμβασης. Εάν όμως η έκταση είναι ιδιωτική, εκτός σχεδίου και είναι άρτια και οικοδομήσιμη, δεν επιτρέπεται η κατάτμηση της σε δύο οικοδομήσιμα τμήματα. Δηλαδή για παράδειγμα, ένα οικόπεδο 50 στρεμμάτων, άρτιο και οικοδομήσιμο, δεν μπορεί να κατατμηθεί ώστε να αγοραστούν τα 10 στρέμματα για κατασκευή Υ/ αφού τα υπόλοιπα 40 στρέμματα χάνουν την οικοδομησιμότητα.

Να δοθεί η δυνατότητα συνένωσης οικοπέδων για την εγκατάσταση νέων και την επέκταση υφιστάμενων Υ/Σ.

- Να αποσαφηνιστεί ότι μπορεί να εκδίδεται άδεια δόμησης για τις κατασκευές έργων ΑΠΕ που απαιτείται σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας ΑΓΥΠ βλ. **Παράρτημα 8**.

Από το συνδυασμό των διατάξεων του αρ. 56, παρ. 6α του ν. 2637/1998, όπως ισχύει και του αρ. 21 του ν. 4015/2011 όπως ισχύει, έχει καθορισθεί ότι τα αιολικά πάρκα μπορεί να εγκαθίστανται σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας. Όμως, αν και το ανωτέρω πρόβλημα έχει λυθεί από τη νομοθεσία (και απλά απαιτείται η προσαρμογή του ΕΧΠ-ΑΠΕ), δυστυχώς έχει εμφανισθεί το φαινόμενο πολεοδομικές υπηρεσίες να αρνούνται την έκδοση άδειας δόμησης για τις αναγκαίες υποδομές αιολικών πάρκων που έχουν λάβει ΑΕΠΟ. Σχετική είναι η από 24.11.2019 επιστολή μας <http://eletaen.gr/epistoli-gia-adeies-domisis-aiolikwn-se-gi-ypsilis-paragogikotitas/>

- Ειδικά για τα αιολικά πάρκα (και τα συνοδά έργα τους) να θεσπιστούν ειδικές πολεοδομικές διατάξεις για περιπτώσεις που το θεμέλιο της ανεμογεννήτριας βρίσκεται σε πάνω από μία ιδιοκτησία π.χ. σε μία δασική έκταση και μία ιδιωτική, όπως συνήθως συμβαίνει αφού οι κορυφογραμμές είναι συχνά και όρια ιδιοκτησιών.

Να μην απαιτούνται πράξεις συνένωσης των ιδιοκτησιών και να νοείται ως ενιαία ιδιοκτησία, είτε αφορά Υ/Σ, πλατεία για θεμέλιο, κτλ. Να χρησιμοποιείται η Βεβαίωση Παραγωγού (ΡΑΕ) ως η βάση για κάθε πολεοδομική αδειοδότηση.

B.5] Θέματα ΓΕΕΘΑ

Στο πλαίσιο της αδειοδότησης αιολικών πάρκων, κρίσιμο ρόλο έχει η **αξιολόγηση των έργων αυτών από το ΓΕΕΘΑ**, ώστε να διασφαλίζεται η συμβατότητά τους με το σχεδιασμό για την εθνική άμυνα. Τα στελέχη και οι υπηρεσίες του ΓΕΕΘΑ αντιμετωπίζουν πάντα με τη δέουσα σοβαρότητα και τον απαιτούμενο επαγγελματισμό τις περιπτώσεις αυτές και γνωμοδοτούν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Όμως κατά τα τελευταία έτη, ο φόρτος και οι απαιτήσεις αυτής της εργασίας έχουν αυξηθεί με αποτέλεσμα σημαντικές καθυστερήσεις, ακόμα και για την εξέταση τροποποίησης έργων που έχουν λάβει στο παρελθόν θετικές γνωμοδοτήσεις.

Ιδιαίτερα βαρύ και σημαντικό φορτίο έχουν οι υπηρεσίες του ΓΕΑ και ακόμα ειδικότερα του ΕΤΗΜ, που έχουν την ευθύνη της συσχέτισης όλων αυτών των έργων με τα συστήματα ραντάρ και αεράμυνας (Σημειώνεται ότι το ΕΤΗΜ καταβάλλει μεγάλη προσπάθεια να αυτοματοποιήσει τη σχετική διαδικασία και έχει επιδείξει έμπρακτα ευελιξία στην αναζήτηση εφαρμόσιμων λύσεων για την αποφυγή ακύρωσης προτεινόμενων αιολικών πάρκων).

Τα προβλήματα αυτά έχουν καταστήσει απαγορευτικά χρονοβόρα ακόμη και την τυπική διαδικασία αλλαγής τύπου ανεμογεννητριών για ώριμα έργα, έτοιμα προς υλοποίηση. Η αλλαγή αυτή είναι πολύ συνηθισμένη, αν όχι επιβεβλημένη, λόγω της αλματώδους εξέλιξης της αιολικής τεχνολογίας και της διάθεσης στην αγορά συνεχώς νέων, πιο παραγωγικών, ανεμογεννητριών που παράγουν ακόμα πιο φθηνό ηλεκτρισμό προς όφελος των καταναλωτών⁴.

Για αυτό θα πρέπει να δρομολογηθούν ή να εξεταστούν τα ακόλουθα:

- Γενναία ενίσχυση του ΕΤΗΜ ή/και άλλων αρμόδιων οργάνων του ΥΠΕΘΑ, με προσωπικό για την επιτάχυνση της εξέτασης αιολικών πάρκων.
- Τα αιτήματα τροποποίησης που αφορούν τα έργα Α.Π.Ε. που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμούς ή είναι υπό κατασκευή θα πρέπει:
  - να εξετάζονται κατά προτεραιότητα και
  - άλλα έργα που δεν έχουν επιτύχει ένα συγκεκριμένο επίπεδο ωριμότητας (π.χ. δεν έχουν λάβει ΑΕΠΟ) ή/και έχουν λάβει θετική γνωμοδότηση από το ΓΕΕΘΑ πριν αρκετά χρόνια, δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των αιτημάτων αυτών. Συναφώς τα αιτήματα ή και οι εκδοθείσες γνωμοδοτήσεις των ανώριμων έργων θα πρέπει να προσαρμόζονται καταλλήλως ώστε να είναι δυνατή η αποδοχή των αιτημάτων τροποποίησης των έργων που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό ή βρίσκονται υπό κατασκευή.
- Ίσως να είναι πιο παραγωγικός ο διαμοιρασμός του εμπλουτισμένου (κατά την ως άνω πρότασή μας) στελεχιακού δυναμικού του ΕΤΗΜ σε περισσότερες από μία ανεξάρτητες ομάδες, που η κάθε μια θα εξετάζει διαφορετικές κατηγορίες αιτημάτων: (ι) μόνο μικρά έργα -π.χ. έργα ισχύος κάτω από 3MW για τα οποία

⁴ Βλ. και <https://eletaen.gr/epistoli-ston-ypourgo-ethnikis-amynas-gnwmodotiseis-geetha/>

αντιλαμβανόμαστε ότι έχει υποβληθεί τελευταίως μεγάλος όγκος αιτημάτων – (ι) μεγαλύτερα έργα και (ιι) αιτήματα τροποποίησης ήδη εγκεκριμένων έργων.

- Να επιδιωχθεί κατά το δυνατό καθορισμός εκ των προτέρων περιοχών που δεν απαιτείται η γνωμοδότηση του ΓΕΕΘΑ με βάση πιθανά ποσοτικά κριτήρια. Αυτό φυσικά πρέπει να είναι μια δυναμική και διαρκώς εμπλουτιζόμενη διαδικασία, που μπορεί να ξεκινήσει πιθανώς με τον προσδιορισμό των πιο «εύκολων»/προφανών περιοχών που δεν οχλούν την εθνική άμυνα.

B.6] Λοιπά θέματα

- Η διαδικασία λήψης γνωμοδοτήσεων και πράξης χαρακτηρισμού από τις επιμέρους υπηρεσίες ως προς την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου, να μπορεί να εκκινεί κατόπιν της κατάθεσης σχετικού αιτήματος για τη χορήγηση άδειας παραγωγής στη ΡΑΕ, ούτως ώστε να ελαττώνονται οι χρόνοι της αδειοδοτικής διαδικασίας. Σε κάθε περίπτωση, γνωμοδοτήσεις όπως του δασαρχείου για την μελέτη οδοποιίας ή του Περιφερειακού Συμβουλίου θα λαμβάνονται μόνο κατόπιν χορήγησης της προβλεπόμενης άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ.
- Να υπάρξει ποσοτικοποίηση των κριτηρίων γνωμοδότησης από **τις αρχαιολογικές υπηρεσίες με βάση τον Αρχαιολογικό Νόμο 3028/2002 και τις σχετικές διατάξεις του ΕΠΧΣ&ΑΑ για τις Α.Π.Ε.**

Σημειώνεται ότι η παρ. 3 του άρ. 10 του ν. 3028/2002, όπως συμπληρώθηκε με τον 3851/2010 αναφέρει ότι *«Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών μπορεί να καθορίζονται κριτήρια, διαδικασίες ελέγχου και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας»*. Στη δε αιτιολογική έκθεση του ν. 3851/2010 και επί της εν λόγω προσθήκης ο νομοθέτης συνδράμει, δίδει την κατευθυντήρια γραμμή, παρακινεί και υποδεικνύει στις αρχαιολογικές υπηρεσίες ούτως ώστε: *«Στο πλαίσιο αυτό, για τον έλεγχο της συμβατότητας ενός έργου Α.Π.Ε. με τις διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας, μπορούν να αξιοποιηθούν οι διατάξεις που περιλαμβάνονται στο ήδη θεσμοθετημένο ΕΠΧΣ&ΑΑ [ήτοι στην ΚΥ.Α. αριθμ. 49828-3/12/2008 (ΦΕΚ Β/2464/03.12.08), εφεξής καλούμενης “ΚΥΑ ΕΠΧΣ&ΑΑ”]»*.

- Να υπάρξει στενή συνεργασία με την **ΥΠΑ** στην κατεύθυνση εφαρμογής των προτάσεων που έχουν καταγραφεί και για το ΓΕΕΘΑ ανωτέρω.
- Εξαίρεση υποχρέωσης έργων Α.Π.Ε. για διαχείριση ΑΕΚΚ και εξαίρεση υπαγωγής των χρησιμοποιούμενων υλικών και ποσοτήτων σε ΣΕΔ.

Κεφάλαιο Γ

Το σημείο επαφής

Η διαδικασία αδειοδότησης πρέπει να επανασχεδιασθεί υπό το φως της νέας οδηγίας RED II και ιδιαίτερο το άρθρο 16 αυτής. Οι αποκλειστικές προθεσμίες δεν πρέπει να αποτελούν «ταμπού» και θα πρέπει να συζητηθούν.

Περαιτέρω, η υποχρέωση ορισμού ενός σημείου επαφής για τους επενδυτές ίσως προσφέρει την ευκαιρία για μια ριζική επανεξέταση όχι μόνο των διαδικασιών αλλά και της δομής που έχει την αρμοδιότητα να εκτελεί και να ολοκληρώνει τις διαδικασίες αυτές.

Για τον ορισμό και το ρόλο του σημείου επαφής αναφέρονται τα ακόλουθα:

A] Θα πρέπει κατ' αρχάς να επιλεγεί ένας από τους υφιστάμενους φορείς ή κεντρική υπηρεσία που, αφού στελεχωθεί επαρκώς και αποκτήσει τις αναγκαίες αρμοδιότητες και τα απαραίτητα ηλεκτρονικά εργαλεία, θα αναλάβει να παρακολουθεί την πορεία των φακέλων και να διασφαλίζει τη τήρηση των προθεσμιών από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Ο φορέας αυτός θα πρέπει να έχει εξουσία:

- να διαπιστώνει την πληρότητα του φακέλου,
- να αξιολογεί την αναγκαιότητα, τη σκοπιμότητα και τη νομιμότητα των συμπληρωματικών στοιχείων που πιθανά ζητούνται από τις γνωμοδοτούσες υπηρεσίες και να αποφαίνεται άμεσα αν αυτά πρέπει να προσκομισθούν,
- να εκδίδει ελευθέρως βεβαίωση παρέλευσης της προθεσμίας, οπότε η γνωμοδότηση της υπηρεσίας που καθυστέρησε θα πρέπει να θεωρείται θετική από την περιβαλλοντική αρχή που την αναμένει,

Υπογραμμίζουμε ότι όλες οι ανωτέρω προϋποθέσεις (στελέχωση, εργαλεία, εξουσίες) είναι εντελώς απαραίτητες για να αποκτήσει κάποιο ουσιαστικό περιεχόμενο η λειτουργία του σημείου επαφής και να μην παραμείνει (όπως στο παρελθόν) ένα απλώς «γραμματοκομιστής» των υπολοίπων φορέων της διοίκησης που απλώς θα προσθέσει διοικητικό βάρος⁵.

---

⁵ Επειδή αυτός ο κίνδυνος είναι υπαρκτός και σε μια τέτοια περίπτωση το σημείο επαφής απλά θα προσθέσει χρόνους διακίνησης εγγράφων στη διαδικασία αδειοδότησης, θα μπορούσε να εξεταστεί (τουλάχιστον έως την πλήρη και αποτελεσματική θέσπιση και στελέχωσή του) να μην παρεμβάλλεται παγίως στη διαδικασία, αλλά μόνο κατά περίπτωση μετά από αίτημα του επενδυτή, ως ένα είδος «Συνήγορου του Επενδυτή».

Το σημείο επαφής δεν είναι απαραίτητο να είναι το ίδιο για όλες τις επενδύσεις. Αντιθέτως, μάλλον θα πρέπει να οριστούν διαφορετικά σημεία επαφής ανά μέγεθος επένδυσης.

Η ανωτέρω περιγραφόμενη επιλογή του σημείου επαφής θεωρούμε ότι είναι σχετικά απλή και εύκολα υλοποιήσιμη. Αποτελεί δε, το απολύτως απαραίτητο πρώτο βήμα για να αντιμετωπιστούν αμεσότερα οι αναίτιες καθυστερήσεις και παλινωδίες στην ομαλή εξέλιξη της αδειοδοτικής διαδικασίας

Β] Ακολούθως περιγράφονται οι βασικές αρχές μιας πιο φιλόδοξης και ριζοσπαστικής ιδέας, η οποία -ακόμα και αν εξεταστεί από την Κυβέρνηση- δεν θα πρέπει με τίποτα να καθυστερήσει τη λειτουργία του κατά ανωτέρω σημείου επαφής, θα μπορούσε ωστόσο εφόσον κριθεί απαραίτητο και εφικτό σε βάθος χρόνου να αποτελέσει την μετεξέλιξη του.

Η **ιδέα αυτή** περιλαμβάνει τη δημιουργία μιας νέας Κεντρικής Δομής (Agency) που θα παραλαμβάνει το φάκελο μετά την Άδεια Παραγωγής και θα έχει την αρμοδιότητα να εξετάζει και να αποφασίζει επί όλων των θεμάτων που αφορούν την επένδυση από την άποψη των εμπλεκόμενων νομοθεσιών (πλην σύνδεσης, άμυνας και αεροπλοΐας) και τελικά να εκδίδει την ΑΕΠΟ και την Άδεια Εγκατάστασης η οποία θα ενσωματώνει όλες τις άδειες ή παραχωρήσεις που σήμερα είναι διακριτές.

Αυτό σημαίνει ότι η Δομή αυτή θα πρέπει να στελεχωθεί με δημοσίους υπαλλήλους μόνιμης απασχόλησης που θα καλύπτουν τα ακόλουθα θέματα (με αρμοδιότητα απόφασης):

- Κλασικές και Προϊστορικές Αρχαιότητες
- Βυζαντινά και Μεταβυζαντικά Μνημεία
- Νεώτερα Μνημεία
- Ενάλιες Αρχαιότητες
- Δασική νομοθεσία
- Αγροτική νομοθεσία
- Νομοθεσία προστατευόμενων περιοχών και βιοποικιλότητας
- Χωροταξία
- Πολεοδομική νομοθεσία
- Θέματα ναυτιλίας και λιμένων
- Παραχώρηση θάλασσας, αιγιαλού και παραλίας

Για όλα τα ανωτέρω θέματα, για τα οποία η Δομή θα έχει αποφασιστική αρμοδιότητα, ο φάκελος της επένδυσης δεν θα διαβιβάζεται πουθενά αλλού δηλαδή σε καμία τοπική ή περιφερειακή υπηρεσία. Αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι πιθανά να κριθεί ότι η νέα Δομή μπορεί να έχει γεωγραφική διάρθρωση.

Επίσης η νέα Δομή θα πρέπει να περιλαμβάνει δημοσίους υπαλλήλους που θα συνεργάζονται και θα παρακολουθούν τις ακόλουθες υπηρεσίες (χωρίς αρμοδιότητα απόφασης):

- Δίκτυο Μεταφοράς και Διανομής

- Εθνική Άμυνα
- Πολιτική Αεροπορία

Για τις ανωτέρω υπηρεσίες (όπως και για το Περιφερειακό Συμβούλιο στο πλαίσιο της διαβούλευσης) θα είναι οι μοναδικές περιπτώσεις που ο φάκελος της επένδυσης να αποστέλλεται εκτός της Δομής.

Τα στελέχη θα πρέπει να είναι κατανομημένα σε Διευθύνσεις και Τμήματα ανά είδος νομοθεσίας και ανά γεωγραφική περιοχή. Μια πρόχειρη εκτίμηση των αναγκών στελέχωσης αυτή της νέας δομής προσδιορίζει ένα πλήθος περί τους 550 δημοσίου υπαλλήλους.

Εκτιμάται ότι η περαιτέρω επεξεργασία αυτής της ιδέας και η συνολική ανάπτυξη της Δομής (θέσπιση, στελέχωση, εργαλεία, test running κλπ) απαιτεί τουλάχιστον 3 έτη. Για αυτό είναι σημαντικό, ακόμα και αν αποφασισθεί η εξέτασή της, αυτό να μην αποτελέσει αιτία να καθυστερήσει ο ορισμός ενός σημείου επαφής με τις εξουσίες που περιγράφηκαν στο βασικό σενάριο. Δεν πρέπει άλλωστε να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι η αποτελεσματική ανάπτυξη μιας τέτοιας Δομής απαιτεί ισχυρή πολιτική βούληση σε υψηλό επίπεδο και εξαιρετική αποτελεσματικότητα για ικανό διάστημα χρόνου. Η εμπειρία έχει δείξει ότι αυτές οι προϋποθέσεις δεν είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν και κυρίως ότι θα διατηρηθούν για όσο χρειάζεται.

Πάντως, εάν τελικά κατορθωθεί να υπάρξει μια τέτοια Δομή, αυτή θα μπορεί να συνδυαστεί με το βασικό μοντέλο. Για παράδειγμα επενδύσεις σε αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκά πάνω από κάποιο μέγεθος θα αδειοδοτούνται από τη νέα κεντρική Δομή και μικρότερες επενδύσεις ή άλλες τεχνολογίες θα απευθύνονται στο κάθε άλλο σημείο επαφής.

Γ] Σε κάθε περίπτωση, η λειτουργία του σημείου επαφής (στο βασικό μοντέλο και στην ιδέα της νέας Δομής) υποβοηθείται σημαντικά από την ύπαρξη ή την επικείμενη ανάπτυξη εργαλείων όπως:

- Ο ενιαίος ψηφιακός χάρτης που έχει προβλεφθεί στο αναπτυξιακό πολυνομοσχέδιο
- Οι δασικοί χάρτες
- Το κτηματολόγιο
- Οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες κλπ.

Παράρτημα 1: Νομοθετική ρύθμιση για παράταση προθεσμιών

Το πρόβλημα του κορωνοϊού δημιούργησε και συνεχίζει να δημιουργεί προβλήματα σε όλο το εύρος της εφοδιαστικής αλυσίδας και του κύκλου ανάπτυξης, χρηματοδότησης, προμήθειας και κατασκευής έργων Α.Π.Ε. Τα προβλήματα αυτά αφορούν όλα τα έργα, ανεξάρτητα από το στάδιο ωριμότητας στο οποίο βρίσκονται και όχι μόνο αυτά των οποίων οι διάφορες προθεσμίες έληγαν έως το τέλος του 2021 (τα οποία καλύφθηκαν με τις παρ. α' και β' του άρ. 122 του ν. 4685/2020 και τις παρ. 3.αα, 3.αβ, 3.βα, 3.ββ του άρ. 55 ΠΝΠ της 30.3.2020.

Ειδικότερα θα πρέπει:

1. Η διάρκεια ισχύος των αδειών εγκατάστασης και των ΟΠΣ να παραταθεί (τουλάχιστον για 6 μήνες για τις ήδη εκδοθείσες και αναλόγως για όσες εκδοθούν εντός του εξαμήνου)
2. Η προθεσμία για την Τιμή Αναφοράς έργων διαγωνισμού να παραταθεί (τουλάχιστον για 6-12 μήνες για τα ήδη επιλεγέντα και αναλόγως για όσα επιλεγούν εντός αυτής της).

Προτείνεται λοιπόν το ακόλουθο άρθρο:

«

Άρθρο...

1. **Για τον υπολογισμό της διάρκειας ισχύος αδειών εγκατάστασης και οριστικών προσφορών σύνδεσης σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ δεν λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την 1 Μαρτίου 2020 ή την έκδοσή τους εάν είναι μεταγενέστερη έως και την ΧΧΧΧΧ [π.χ. 30 Σεπτεμβρίου 2020 ή μεταγενέστερη].**
2. **Για τον υπολογισμό της προθεσμίας καλής εκτέλεσης των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ που έχουν επιλεγεί ή επιλέγονται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας του άρθρου 7 του ν.4414/2016, η οποία προβλέπεται στην οικεία Προκήρυξη της ανταγωνιστικής διαδικασίας στην οποία επελέγησαν ή θα επιλεγούν, δεν λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την 1 Μαρτίου 2020 ή την ημερομηνία οριστικής απόφασης της ΡΑΕ για την επιλογή τους εάν είναι μεταγενέστερη έως και την ΧΧΧΧΧ [π.χ. 30 Σεπτεμβρίου 2020 ή μεταγενέστερη].**

Παράρτημα 2: Νομοθετική ρύθμιση για έργα διαγωνισμών που τροποποιούν το πολύγωνο

Η απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/19576/705 που κατήγησε τον κύκλο Μαρτίου 2020 και η παρ. 16 του άρ. 22 του ν.4685/2020 που κατήγησε τον κύκλο Ιουνίου 2020 αγνόησε την ανάγκη να τροποποιούνται άμεσα τα πολύγωνα έργων που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό και υπόκεινται σε αυστηρές προθεσμίες.

Για αυτό προτείνεται η ακόλουθη διάταξη.

«

Άρθρο...

- 1. Κατά παρέκκλιση οποιαδήποτε αντίθετης διάταξης, αιτήματα για τροποποίηση άδειας παραγωγής ή Βεβαίωσης σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που έχουν επιλεγεί μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας του άρθρου 7 του ν.4414/2016, λόγω επέκτασης των ορίων του γηπέδου εγκατάστασης του σταθμού μπορούν να υποβάλλονται έως και 10 ημέρες από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου. Τα αιτήματα του προηγούμενου εδαφίου εξετάζονται κατά προτεραιότητα από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας. Η προτεραιότητα του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει έναντι ήδη υποβληθέντων εκκρεμών αιτημάτων τροποποίησης άδειας παραγωγής σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που έχουν επιλεγεί μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας του άρθρου 7 του ν.4414/2016.*
- 2. Η προθεσμία για τη θέση σε δοκιμαστική λειτουργία των σταθμών που υποβάλουν αίτημα κατά την προηγούμενη παράγραφο, η οποία προβλέπεται στην οικεία Προκήρυξη της ανταγωνιστικής διαδικασίας στην οποία επελέγησαν, παρατείνεται για χρόνο ίσο με το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την 1 Μαρτίου 2020 έως τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου».*

Παράρτημα 3: Νομοθετική ρύθμιση για προτεραιότητα ώριμων έργων

Αιτήματα για τροποποιήσεις σχεδιασμού έργων που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό και έργων που βρίσκονται υπό κατασκευή – Ανάγκη να εξετάζονται κατά προτεραιότητα και να μην κωλύονται από ανώριμα έργα

Όπως έχουμε αναφέρει και με την από 4.3.2020 επιστολή μας⁶, μέσω των διαγωνισμών που έχει διενεργήσει η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας την τελευταία διετία έχουν επιλεγεί προς υπογραφή ΣΕΔΠ και υλοποίηση αιολικά πάρκα συνολικής ισχύος περί τα 800MW. Τα έργα αυτά είναι απολύτως ώριμα, κατασκευάζονται ή πρόκειται να ξεκινήσει η κατασκευή τους και έχουν παράσχει τις προβλεπόμενες εγγυητικές επιστολές για την εμπρόθεσμη λειτουργία τους εντός των ασφυκτικών προθεσμιών της νομοθεσίας. Επιπλέον με την νομοθετική ρύθμιση του αρ. 12Α του ν.4414/2016 πλέον υπάρχει δυνατότητα κατασκευής έργων εκτός του καθεστώτος στήριξης του ν.4414/2016.

Η υλοποίηση των έργων αυτών γίνεται ή θα γίνει με εγκατάσταση των πλέον σύγχρονων και παραγωγικών ανεμογεννητριών που παράγουν φθινό ηλεκτρισμό προς όφελος των καταναλωτών και της εθνικής οικονομίας, όπως άλλωστε έχει απεικονισθεί και στα αποτελέσματα των διαγωνισμών της ΡΑΕ. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι τα έργα θα λειτουργήσουν με λιγότερες και μεγαλύτερες ανεμογεννήτριες σε σχέση με αυτές που είχαν αρχικά σχεδιασθεί. Η βελτιστοποίηση αυτή του σχεδιασμού των έργων συνεπάγεται την ανάγκη τροποποίησης των διαφόρων αδειών περιλαμβανομένων της άδειας παραγωγής, της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και πιθανά των γνωμοδοτήσεων επιμέρους υπηρεσιών.

Όμως σε μερικές περιπτώσεις η ολοκλήρωση της αδειοδότησης αυτών των τροποποιήσεων καθυστερεί ή και καθίσταται αδύνατος επειδή έχουν υποβληθεί εν τω μεταξύ αιτήσεις ή έχουν εκδοθεί άδειες ή γνωμοδοτήσεις για άλλα έργα σε παρακείμενες θέσεις ή στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης των έργων που έχουν επιλεγεί από διαγωνισμό. Προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη υλοποίηση των έργων των διαγωνισμών, θεωρούμε ότι:

- α) τα αιτήματα τροποποίησης που τα αφορούν θα πρέπει να εξετάζονται κατά προτεραιότητα και ότι
- β) άλλα έργα που δεν έχουν επιτύχει ένα συγκεκριμένο επίπεδο ωριμότητας (π.χ. δεν έχουν λάβει ΑΕΠΟ⁷) δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των αιτημάτων

⁶ <http://eletaen.gr/epistoli-gia-protereotita-exetasis-aitimatwn-tropopoiisis/>

⁷ Εναλλακτικά, λιγότερο αυστηρό όριο θα μπορούσε να είναι: να μη διαθέτουν άδεια παραγωγής ή αν διαθέτουν άδεια παραγωγής να μην έχουν υποβάλει πλήρη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εντός 2

αυτών. Συναφώς τα αιτήματα ή και οι εκδοθείσες άδειες ή γνωμοδοτήσεις των ανώριμων έργων θα πρέπει να προσαρμόζονται καταλλήλως ώστε να είναι δυνατή η αποδοχή των αιτημάτων τροποποίησης των έργων που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό ή βρίσκονται υπό κατασκευή.

Αν δεν υιοθετηθεί το πνεύμα αυτό υφίσταται ο κίνδυνος να μην υλοποιηθούν έγκαιρα ή να μην αριστοποιηθεί ο σχεδιασμός και η παραγωγικότητα ώριμων επενδύσεων που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό, προκειμένου να προστατευθούν έργα που είναι ανώριμα και έχουν πολύ λιγότερες πιθανότητες υλοποίησης στο μέλλον. Και μάλιστα σε βάρος των ώριμων έργων για τα οποία υπάρχουν υποχρεώσεις που δυνητικά προκαλούν δυσβάστακτο κόστος στους επενδυτές (ρήτρες, εγγυοδοσία κ.α.).

Όμοια ισχύουν και για τα έργα που έχει ήδη ξεκινήσει η κατασκευή τους.

Κατά συνέπεια προτείνεται η ακόλουθη νομοθετική ρύθμιση:

«

Άρθρο...

Αιτήματα που αφορούν την υπογραφή ή τροποποίηση συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης ή συμβάσεων σύνδεσης ή την τροποποίηση αδειών ή εγκρίσεων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που έχουν επιλεγεί μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας του αρ. 7 του ν.4414/2016 όπως ισχύει ή μέσω της διαδικασίας χορήγησης μεμονωμένης ενίσχυσης της παρ. 12 του αρ. 4 του ν.4414/2016 όπως ισχύει, ή βρίσκονται υπό κατασκευή, ή εμπίπτουν στο αρ. 12Α του ν.4414/2016 και βρίσκονται υπό κατασκευή, εξετάζονται κατά προτεραιότητα από τις αρμόδιες αρχές, περιλαμβανομένων της ΡΑΕ, των περιβαλλοντικών αρχών, του ΔΑΠΕΕΠ, του ΑΔΜΗΕ και των γνωμοδοτούντων υπηρεσιών και φορέων.

Κατά την εξέταση των αιτημάτων του προηγούμενου εδαφίου δεν λαμβάνονται υπόψη αιτήσεις, άδειες ή εγκρίσεις για άλλους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που δεν διαθέτουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή δεν έχουν ενταχθεί σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις εφόσον απαιτείται, οι οποίες προσαρμόζονται κατάλληλα προκειμένου να μην κωλύουν την αποδοχή των αιτημάτων του προηγούμενου εδαφίου. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να καθορίζονται λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας».

ετών από τη χορήγησή της. Άλλο εναλλακτικό όριο: να μη διαθέτουν ΑΕΠΟ και η άδεια παραγωγής, αν διαθέτουν, να μην έχει εκδοθεί εντός της τελευταίας τετραετίας.

Παράρτημα 4: Νομοθετική ρύθμιση για επιστροφή ΕΕ ΟΠΣ για έργα εκτός διαγωνισμών

Κατ' αναλογία με το όμοιο δικαίωμα που έχουν τα έργα που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς, θα πρέπει για λόγους ισότιμης αντιμετώπισης, να προβλεφθεί η δυνατότητα επιστροφής της εγγυητικής επιστολής δεσμευτικών όρων σύνδεσης (ΟΠΣ) σε έργα που εξαιρούνται από το διαγωνισμό. Προτείνεται η δυνατότητα αυτή να υπάρχει έως την υποβολή αίτησης έκδοσης της άδειας εγκατάστασης σύμφωνα με την ακόλουθη διάταξη:

« **Άρθρο...**

1. Στην περίπτωση 3 της Υποπαράγραφου 1.1. του ν.4152/2013 προστίθεται νέα υποπερίπτωση γγ' ως εξής:

“γγ. προκειμένου για σταθμούς που με βάση τη τεχνολογία και την ισχύ τους για τη υπογραφή σύμβασης λειτουργικής ενίσχυσης δεν υποχρεούνται να συμμετάσχουν σε ανταγωνιστική διαδικασία του άρθρου 7 του ν.4414/2016 όπως ισχύει, δηλωθεί από τον ενδιαφερόμενο, πριν την υποβολή αίτησης για χορήγηση της άδειας εγκατάστασης, ότι συντρέχουν λόγοι αδυναμίας υλοποίησης του έργου. Στην περίπτωση αυτή, επέρχεται αυτοδικαίως η ακύρωση της άδειας παραγωγής και των όλων των λοιπών αδειών και εγκρίσεων.”

2. Η διάταξη της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης 3 της Υποπαράγραφου 1.1. του ν.4152/2013 που προστίθεται με τον παρόντα νόμο, εφαρμόζεται και για τις εγγυητικές επιστολές για τις οποίες συνέτρεξε γεγονός που συνιστά λόγο κατάπτωσης από 1^η Ιανουαρίου 2020 έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση αυτή, ο αρμόδιος Διαχειριστής και ο ΔΑΠΕΕΠ ενεργούν αμελητί για την επιστροφή του χρηματικού ποσού της εγγυητικής επιστολής που τυχόν κατέπεσε κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, κατόπιν σχετικού αιτήματος του ενδιαφερόμενου παραγωγού και δήλωσής του περί μη υλοποίησης του έργου».

Παράρτημα 5: Έκδοση τμηματικής άδειας εγκατάστασης

« Άρθρο...

«Στο τέλος της υποπερίπτωσης δ1 της περίπτωσης β' της παραγράφου 10 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006, προστίθεται εδάφιο, ως ακολούθως:

Αν κατά τη διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών των αιολικών πάρκων των παραπάνω περιπτώσεων προκύψει ότι, η ισχύς των αδειών παραγωγής είναι μεγαλύτερη από την τελικώς εγκριθείσα με την απόφαση ΕΠΟ, η άδεια εγκατάστασης μπορεί να εκδοθεί για ισχύ ίση με αυτή της απόφασης ΕΠΟ, με ειδικό όρο ότι, εντός προθεσμίας είκοσι τεσσάρων μηνών από την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, η ισχύς της απόφασης ΕΠΟ θα ταυτισθεί με την ισχύ που εγκρίνεται με την άδεια παραγωγής, με δυνατότητα παράτασης εάν η καθυστέρηση δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του επενδυτή. Προϋπόθεση εφαρμογής των ανωτέρω αποτελεί η άδεια εγκατάστασης να αφορά τουλάχιστον στο 50% της συνολικής ισχύος για την οποία έχουν εκδοθεί οι οικείες άδειες παραγωγής.»

Αιτιολογική έκθεση

Με την ρύθμιση αυτή επιτυγχάνεται η αδειοδότηση αρχικώς ενός τμήματος έργου συστοιχίας αιολικών πάρκων της κατηγορίας δ1 που είναι βιώσιμο, και στη συνέχεια παρέχεται η δυνατότητα αδειοδότησης και του υπολοίπου, ώστε τελικά να υλοποιηθεί το σύνολο αυτού, αξιοποιώντας στο έπακρο τις οικονομίες κλίμακας. Με τον τρόπο αυτό επιταχύνεται η διαδικασία εξασφάλισης της χρηματοδότησης του έργου και παρέχεται ο απαραίτητος χρόνος για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του υπόλοιπου τμήματος του έργου που απαιτεί πρόσθετες περιβαλλοντικές μελέτες.

Παράρτημα 6: Τροποποιήσεις στο άρ. 45 του ν.998/1979 για την έγκριση επέμβασης

«

Άρθρο...

1. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 45 του ν.998/1979 όπως ισχύει, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η συναίνεση του προηγούμενου εδαφίου προσκομίζεται πριν την εγκατάσταση του δικαιούχου στην έκταση κατά την παράγραφο 7 του παρόντος».

2. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του ν.998/1979 όπως ισχύει, προστίθεται νέο εδάφιο:

«Στην περίπτωση αυτή η έγκριση επέμβασης αφορά ευρύτερη έκταση εντός της οποίας εγκρίνεται η επέμβαση, οι δε συγκεκριμένες επιφάνειες επέμβασης εντός αυτής προσδιορίζονται με την πράξη της παρ. 6 η οποία αφορά στις απολύτως αναγκαίες για την υλοποίηση της επέμβασης εκτάσεις».

Με τον τρόπο αυτό οι κρίσιμες διατάξεις του άρθρου 45 έχουν ως εξής:

Άρθρον 45

Γενικές διατάξεις

.....

2. Κάθε επιτρεπτή, κατά τις διατάξεις του παρόντος, επέμβαση σε δάση και δασικές εκτάσεις αποτελεί εξαιρετικό μέτρο. Επέμβαση σε δάση και δασικές εκτάσεις ως και σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 3 παράγραφος 5 εδάφιο ε' του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, επιτρέπεται μετά από έγκριση. Η έγκριση αυτή χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της οικείας δασικής αρχής, εκτός αν ορίζεται αλλιώς στη διάταξη της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου ή στις διατάξεις των άρθρων 46 έως 61. Σε περίπτωση επέμβασης από τρίτους στις ιδιωτικού χαρακτήρα εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, απαιτείται και η έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη. **Η συναίνεση του προηγούμενου εδαφίου προσκομίζεται πριν την εγκατάσταση του δικαιούχου στην έκταση κατά την παράγραφο 7 του παρόντος.**

3. Η έγκριση επέμβασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, εκδίδεται για συγκεκριμένη έκταση εμφανιζόμενη σε τοπογραφικό διάγραμμα με

συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ '87, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου, εφαρμοζόμενης αναλόγως ως προς την έγκριση αυτή και της διάταξης της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου. Η ανωτέρω έγκριση χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι για τη συγκεκριμένη χρήση δεν είναι δυνατή η διάθεση δημοσίων εκτάσεων μη υπαγομένων στις προστατευτικές διατάξεις του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση που βεβαιώνεται από την αρμόδια αρχή ότι δεν είναι δυνατή η διάθεση των παραπάνω εκτάσεων, τότε εξετάζεται από την αρμόδια δασική υπηρεσία εάν μπορούν να διατεθούν δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, άλλως, διατίθενται δασικές εκτάσεις ή δάση.

Η παραπάνω γενική απαγόρευση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου αυτής δεν ισχύει, εφόσον πρόκειται για εκτέλεση στρατιωτικών έργων που αφορούν άμεσα στην εθνική άμυνα της χώρας, για διανοίξεις δημοσίων οδών, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.), περιλαμβανομένων των μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών και κάθε απαραίτητου έργου για τη λειτουργία αυτών, καθώς και των δικτύων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο του άρθρου 2 του ν. 2773/1999 (Α' 286), η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση ως και για έργα εκμετάλλευσης ορυκτών πρώτων υλών, με εξόρυξη, διαλογή, επεξεργασία και αποκομιδή αυτών, τη διάνοιξη οδών προσπέλασης και την ανέγερση εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες εκμετάλλευσης και διαλογής και επεξεργασίας, καθώς και για τις επεμβάσεις του άρθρου 56 του παρόντος.

4. Σε περίπτωση που για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ή έργο απαιτείται Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οικείου Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τότε η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται αντίστοιχα σε αυτές. Στην περίπτωση αυτή η έγκριση επέμβασης αφορά ευρύτερη έκταση εντός της οποίας εγκρίνεται η επέμβαση, οι δε συγκεκριμένες επιφάνειες επέμβασης εντός αυτής προσδιορίζονται με την πράξη της παρ. 6 η οποία αφορά στις απολύτως αναγκαίες για την υλοποίηση της επέμβασης εκτάσεις.

Για τις επεμβάσεις του παρόντος Κεφαλαίου απαιτείται η έκδοση πράξης χαρακτηρισμού. Σε όσες περιοχές υπάρχει θεωρημένος ή αναρτημένος δασικός χάρτης λαμβάνεται υπόψη ο χαρακτήρας ή η μορφή που απεικονίζεται στο χάρτη.

.....

6. α. Μετά την έκδοση της ΑΕΠΟ ή την υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οικείου Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδεται πράξη πληροφοριακού χαρακτήρα της αρμόδιας Δασικής Αρχής με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κάθε επέμβασης, αναφέρονται δε σε αυτήν, ιδίως, τα στοιχεία του δικαιούχου, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της έκτασης, ο σκοπός της επέμβασης, ο χρόνος διάρκειάς της, με δυνατότητα ανανέωσής της. Αναφέρονται επίσης, η διαδικασία έκπτωσης του δικαιούχου σε περίπτωση μη τήρησης των όρων της επέμβασης, το ύψος του ανταλλάγματος χρήσης, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της προς αναδάσωση έκτασης, καθώς επίσης και οι όροι αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος μετά τη λήξη του χρόνου διάρκειας της επέμβασης.

β. Η πράξη της αρμόδιας Δασικής Αρχής, του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, εκδίδεται στο όνομα του προσώπου ή του φορέα που θα κάνει την επέμβαση και αφορά αποκλειστικά στη χρήση ή δραστηριότητα για την οποία ζητείται, μη δυνάμενη να επεκταθεί σε άλλες χρήσεις ή δραστηριότητες.

Σε περίπτωση αλλαγής του φορέα εκμετάλλευσης η ανωτέρω πράξη τροποποιείται μόνον ως προς την επωνυμία αυτού. Η πράξη αυτή αφορά στην απολύτως αναγκαία για την υλοποίησή της έκταση, όπου δε απαιτείται άδεια δόμησης, η πράξη αυτή συνοδεύεται εκτός από το τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο αποτυπώνεται το σύνολο του γηπέδου και από διάγραμμα δόμησης, που υποβάλλει ο αιτών. Σε αυτήν την περίπτωση, η άδεια δόμησης εκδίδεται αποκλειστικά και μόνο για την έκταση που αποτυπώνεται στο διάγραμμα δόμησης.

Στις περιπτώσεις επιτρεπτών επεμβάσεων του παρόντος νόμου για την έγκριση δόμησης και την άδεια δόμησης, τυχόν κτιριακών εγκαταστάσεων που ανεγείρονται κατά τις κείμενες διατάξεις δεν απαιτείται η ύπαρξη «προσώπου γηπέδου», όπως αυτή ορίζεται κάθε φορά από ειδικές ή γενικές διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας.

7. Ο δικαιούχος της επέμβασης εγκαθίσταται στην έκταση μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την εκμετάλλευση ή εγκατάσταση του έργου ή της δραστηριότητας.

.....

Παράρτημα 7: Νομοθετική ρύθμιση για ανάπτυξη Α.Π.Ε. σε διακατεχόμενα δάση και δασικές εκτάσεις

Η μεταβολή του προορισμού των δασών και δασικών εκτάσεων (σ.σ. τόσο δημοσίων όσο και ιδιωτικών) απαγορεύεται, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον, όπως προβλέπει το άρθρο 24 παράγραφος 1 του Συντάγματος. Η δημιουργία εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. εντός δασών και δασικών εκτάσεων θεωρούμενη ως σκοπός δημοσίου συμφέροντος, είναι σήμερα καταρχήν επιτρεπτή στη χώρα μας. Οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή ΣΗΘΥΑ, καθώς και κάθε έργο που συνδέεται με την κατασκευή και λειτουργία τους, συμπεριλαμβανομένων των έργων οδοποιίας πρόσβασης και των έργων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο, επιτρέπεται να εγκαθίστανται και να λειτουργούν σε δάση ή δασικές εκτάσεις, εφόσον έχει επιτραπεί επ' αυτών η εκτέλεση έργων σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 58 του ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α').

Η ανάπτυξη των ΑΠΕ κωλύεται ωστόσο ουσιαστικά σε διακατεχόμενα δάση ή δασικές εκτάσεις, που αποτελούν, ως γνωστόν, το περίπου 5% των δασών της χώρας. Το καθεστώς κατάργησης αναγνωρισμένων δικαιωμάτων διακατοχής προβλέπεται στο άρθρο 13 του Ν. 3208/2003, μόνον όμως υπέρ του Δημοσίου. Δεν ρυθμίζεται η συχνή περίπτωση της αδυναμίας προσδιορισμού των δικαιούχων διακατοχικών δικαιωμάτων στα δασοκτήματα τα οποία ωστόσο μπορούν να αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη ΑΠΕ. Και τούτο διότι οι τίτλοι της διακατοχής ανάγονται στον 19^ο αιώνα και έτσι οι συγκληρονόμοι είναι σήμερα πολυάριθμοι, εν' πολλοίς άγνωστοι στις δασικές υπηρεσίες, ώστε να είναι άκρως απίθανο να μπορέσουν να εντοπισθούν όλοι, πόσον δε μάλλον να συναινέσουν στην εγκατάσταση σταθμού ΑΠΕ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι για διακατοχή διαφιλονικούμενου δάσους γίνεται για πρώτη φορά λόγος στο διάταγμα της 17/29 Νοεμβρίου 1836 που αποτελεί την αρχική πηγή της έννοιας και του περιεχομένου της.

Για την επίλυση του προβλήματος προτείνεται να προστεθεί στη συνέχεια του άρθρου 13 του Ν.3208/2003 «Διακατεχόμενα δημόσια δάση και δημόσιες δασικές εν γένει εκτάσεις», ειδική διάταξη ως άρθρο 13^Α το οποίο θα ρυθμίζει τη διαδικασία πρόσκαιρης κατάργησης των δικαιωμάτων διακατοχής χάριν της ανάπτυξης έργων ΑΠΕ στις αντίστοιχες δασικές εκτάσεις. Περαιτέρω, με τη διάταξη ρυθμίζεται μέσω ιδίως της παρακατάθεσης του ανταλλάγματος σε περίπτωση άγνωστων δικαιούχων των προς κατάργηση διακατοχικών δικαιωμάτων.

Κατά τα λοιπά η διαδικασία που προτείνεται ομοιάζει με ορισμένες παραλλαγές στην ήδη προβλεπόμενη του άρθρου 13 του Ν. 3208/2003.

Προτεινόμενη διάταξη

Στο ν. 3208/2003 (ΦΕΚ Α' 303) προστίθεται άρθρο 13^Α ως εξής:

«Άρθρο 13Α - Κατάργηση δικαιωμάτων διακατοχής για την εγκατάσταση έργων Α.Π.Ε.

1. Τα δικαιώματα διακατοχής τα οποία εμπύπτουν στην παρ. 1 του άρθρου 13 μπορεί επίσης να καταργούνται και υπέρ κατόχων άδειας παραγωγής από Α.Π.Ε. ή εξαίρεσης από άδεια παραγωγής. Η κατάργηση είναι πρόσκαιρη και διαρκεί μέχρι εξάντλησης της ισχύος της άδειας παραγωγής ή της εξαίρεσης, οπότε και τα δικαιώματα διακατοχής αναβιώνουν. Για την καταβαλλόμενη αποζημίωση έχει εφαρμογή το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13.
2. Η κατάργηση των δικαιωμάτων εκτείνεται στο τμήμα του δασοκτήματος για το οποίο εκδίδεται έγκριση επέμβασης υπέρ του παραγωγού Α.Π.Ε. και το οποίο απαιτείται για την εγκατάσταση της μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Η ως άνω προσωρινή κατάργηση των δικαιωμάτων διακατοχής δεν αποτελεί κατάτμηση δασικής έκτασης και δεν υπάγεται στις σχετικές διατάξεις για την κατάτμηση δάσους ή δασικής έκτασης.
3. Για την κατάργηση σύμφωνα με την παρ. 1 εκδίδεται απόφαση του Γενικού Δ/ντου Δασών, που έχει το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρ. 2 εδ. α' του άρθρου 13 του παρόντος νόμου. Η απόφαση μεταγράφεται με επιμέλεια του ασκούντος την δραστηριότητα και κοινοποιείται στον οικείο Δασάρχη.
4. Για την έκδοση της απόφασης κατάργησης του παρόντος άρθρου, ο ασκών τη δραστηριότητα υποβάλλει σχετική αίτηση προς τον κατά τόπο αρμόδιο οικείο Δασάρχη. Η κατά τα άνω αίτηση μπορεί να υποβληθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας αδειοδότησης του έργου, συμπεριλαμβανομένης και της περιόδου μετά την έκδοση του πρωτοκόλλου εγκατάστασης. Ο Δασάρχης διαβιβάζει υποχρεωτικά την αίτηση στον Γεν. Δ/ντη Δασών συνοδευόμενη από έκθεση υπολογισμού του ανταλλάγματος του τμήματος του δασοκτήματος για το οποίο ζητείται η άρση των δικαιωμάτων διακατοχής. Η αίτηση και η έκθεση του Δασάρχη επιδίδονται, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στους διακατόχους με επιμέλεια και δαπάνη του αιτούντος.
5. Προκειμένου περί διακατόχων των οποίων τα στοιχεία είναι άγνωστα, ανακοίνωση με περιγραφή της έκτασης, του φορέα του έργου καθώς και το ανάλλαγμα που περιέχει η έκθεση του Δασαρχείου, αφενός αναρτάται στο κατάστημα του τελευταίου και στο Δημοτικό κατάστημα του Δήμου στην εδαφική περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το δασοκτήμα, αφετέρου δημοσιεύεται με μέριμνα και δαπάνη του αιτούντος σε δυο ημερήσιες εφημερίδες, από τις οποίες η μία πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα και η άλλη στην περιφέρεια της εκάστοτε αρμόδιας δασικής υπηρεσίας, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 998/1979. Στην περίπτωση αυτή, η επίδοση θεωρείται ότι έχει συντελεστεί από την ημερομηνία της τελευταίας δημοσίευσης του προηγούμενου εδαφίου.
6. Κάθε διακάτοχος μπορεί να προσφύγει, ως προς το ποσό του ανταλλάγματος και μόνον, στα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2882/2001 (ΦΕΚ Α' 17)

εντός δύο (2) μηνών από την κατά τα ανωτέρω επίδοση. Η απόφαση που εκδίδεται είναι αμετάκλητη.

7. Μετά την έκδοση της απόφασης κατάργησης, ο ασκών την δραστηριότητα καταβάλλει στον διακάτοχο το ποσό που προσδιορίζεται στην έκθεση υπολογισμού ανταλλάγματος και αν αυτός αποκρούσει την καταβολή ή αν οι διακάτοχοι είναι άγνωστοι, προβαίνει σε δημόσια κατάθεση στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Μέχρι την καταβολή ή την παρακατάθεση του ανταλλάγματος διατηρούνται τα δικαιώματα διακατοχής. Η απόφαση ανακαλείται όμως εφόσον εντός ενός (1) μηνός από την έκδοση της απόφασης του αρμόδιου δικαστηρίου επί διαφοράς ως προς το ποσό του ανταλλάγματος, ο ασκών τη δραστηριότητα δεν καταβάλει ή δεν παρακαταθέσει το τυχόν επιπλέον ποσό που θα καθοριστεί.
8. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε κάθε στάδιο της αδειοδοτικής διαδικασίας, ακόμα και μετά την έκδοση πρωτοκόλλου εγκατάστασης, καθώς και σε ήδη αδειοδοτηθέντες σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.».

Παράρτημα 8: Νομοθετική ρύθμιση για άδειες δόμησης για αιολικά πάρκα σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας

Η εγκατάσταση αιολικών πάρκων σε ΑΓΥΠ επιτρέπεται από τη νομοθεσία. Η δυνατότητα αυτή επαναλήφθηκε και στο ενεργειακό νομοσχέδιο που ψηφίστηκε πρόσφατα στη Βουλή (άρθρο 24).

Επικουρικά σημειώνουμε ότι, ήδη από το 2008 όταν θεσπίσθηκε το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο των Α.Π.Ε., η Υποστηρικτική Μελέτη του είχε διαπιστώσει ότι «δεν υφίσταται κανενός είδους λειτουργική ασυμβατότητα» μεταξύ αιολικών πάρκων και ΑΓΥΠ, παρόλο που τότε (το 2008) δεν είχε ακόμα προβλεφθεί η εγκατάστασή τους σε τέτοιες γαίες. Για αυτό και η Μελέτη είχε προτείνει ρητά ότι «... θα πρέπει να προωθηθεί νομοθετική ρύθμιση για την άρση αυτής της αντίφασης, ώστε να επιτρέπεται η εγκατάσταση ΑΠΕ υπό όρους στις περιοχές αυτές». Πράγματι προωθήθηκε αργότερα και εφαρμόσθηκε σχετική διάταξη που έχει ήδη επιτρέψει την αδειοδότηση και ωρίμανση μερικών αιολικών πάρκων σε περιοχές ΑΓΥΠ.

Όμως, έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο πολεοδομικές υπηρεσίες να γνωμοδοτούν θετικά στο πλαίσιο της ΑΕΠΟ για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων σε ΑΓΥΠ, αλλά να θεωρούν ότι απαγορεύεται η έκδοση άδειας δόμησης.

Το πρόβλημα φαίνεται ότι ανακύπτει από την διατύπωση της περίπτωσης α' της παραγράφου 11 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 όπως ισχύει⁸, η οποία θέτει χωρικούς περιορισμούς (αποστάσεις από οδούς) για τη χορήγηση άδειας δόμησης εντός ΑΓΥΠ. Κανονικά, η συγκεκριμένη προστατευτική διάταξη δεν θα έπρεπε να κωλύει τη χορήγηση αδειών δόμησης

---

⁸ Η διάταξη αυτή, έχει ως εξής:

11. α. Επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη η χορήγηση έγκρισης δόμησης και άδειας δόμησης σε ακίνητα εντός εκτάσεων Αγροτικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας εφόσον αυτά έχουν πρόσωπο σε εθνικές, επαρχιακές και δημοτικές οδούς ή και βρίσκονται εντός αποστάσεως διακοσίων (200) μέτρων από τον άξονα εθνικών, επαρχιακών οδών και εκατόν πενήντα (150) μέτρων από τον άξονα των δημοτικών οδών. Η έγκριση δόμησης και η άδεια δόμησης σε περιπτώσεις χαρακτηρισμού περιοχής ως γη υψηλής παραγωγικότητας με την έγκριση Γ.Π.Σ. ή Ζ.Ο.Ε. χορηγείται σύμφωνα με τις χρήσεις γης και του όρους δόμησης που ίσχυαν πριν την έκδοση αυτών και μόνο επί ακινήτων που έχουν πρόσωπο σε εθνικές και επαρχιακές οδούς ή και βρίσκονται εντός αποστάσεως διακοσίων (200) μέτρων για τον άξονα αυτών, κατά τα ανωτέρω. Η παρούσα παράγραφος έχει εφαρμογή έως την έκδοση της προβλεπόμενης της σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 56 του Ν. 2637/1998.

για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων αφού, κανονικώς, επικρατεί -ως ειδικότερη- η διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998, η οποία επιτρέπει την εγκατάσταση αιολικών πάρκων σε ΑΓΥΠ.

Ωστόσο, προκειμένου να αρθεί κάθε αμφιβολία είναι απαραίτητο να προστεθεί επειγόντως ειδική διάταξη στο ν. 4178/2013 με το ακόλουθο περιεχόμενο, ώστε να επιλυθεί με σαφήνεια η αντιφατική διατύπωση των δύο νομοθετημάτων.

«3. Μετά την περίπτωση α' της παραγράφου 11 του άρθρου 51 του Ν.4178/2013 (ΦΕΚ Α'174), προστίθεται νέα περίπτωση α1' ως εξής:

“α1. Ειδικώς επιτρέπεται η χορήγηση έγκρισης δόμησης και άδειας δόμησης στα αγροτεμάχια και τις περιοχές που χαρακτηρίζονται ή έχουν καθορισθεί ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας χωρίς τους χωρικούς περιορισμούς της προηγούμενης περίπτωσης α', για τα έργα, περιλαμβανομένων των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και των συνοδών αυτών εγκαταστάσεων, που η εγκατάστασή τους εντός των αγροτεμαχίων και των περιοχών αυτών επιτρέπεται κατά την περίπτωση α' της παραγράφου 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (Α' 200) όπως ισχύει.” ».

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας www.eletaen.gr

Ακολουθείστε μας στα κοινωνικά δίκτυα:

LinkedIn, @Hellenic Wind Energy Association

Twitter, @HWEA_ELEATEN

Facebook, @ELETAEN

Instagram, @eletaen